



# مشاوره تحصیلی هیوا

تخصصی ترین سایت مشاوره کشور

مشاوره تخصصی ثبت نام ، انتخاب رشته و برنامه ریزی  
کنکور سراسری

برای ورود به صفحه مشاوره کنکور سراسری کلیک کنید

تماس با مشاور تحصیلی کنکور سراسری

۹۰۹۹۰۷۱۷۸۹



تماس از تلفن ثابت



آزمون ۱۵ از ۱۵



اگر دانشگاه اصلاح شود مملکت اصلاح می‌شود.  
امام خمینی (ره)

شرکت تعاونی خدمات آموزشی کارکنان  
سازمان سنجش آموزش کشور

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی  
سنجش پیش - جامع نوبت ششم  
(۱۳۹۹/۰۵/۲۴)

علوم انسانی (پیش)

کارنامه آزمون، عصر روز برگزاری آن از طریق سایت اینترنتی زیر قابل مشاهده می‌باشد:

[www.sanjeshserv.ir](http://www.sanjeshserv.ir)

مدیران، مشاوران و دبیران محترم دبیرستان‌ها و مراکز آموزشی

به منظور فراهم نمودن زمینه ارتباط مستقیم مدیران، مشاوران و دبیران محترم دبیرستان‌ها و مراکز آموزشی همکار در امر آزمون‌های آزمایشی سنجش و بهره‌مندی از نظرات ارزشمند شما عزیزان در خصوص این آزمون‌ها، آدرس پست الکترونیکی [test@sanjeshserv.com](mailto:test@sanjeshserv.com) معرفی می‌گردد. از شما عزیزان دعوت می‌شود، دیدگاه‌های ارزشمند خود را از طریق آدرس فوق با مدیر تولیدات علمی و آموزشی این مجموعه در میان بگذارید.



کانال تلگرام آزمون‌های آزمایشی سنجش @sanjesheducationgroup

ویژه فارغ التحصیلان پیش دانشگاهی

## زبان و ادبیات فارسی

۱. گزینه ۱ درست است.  
در همهٔ گزینه‌ها، هر یک سه واژه نادرست ولی در گزینهٔ یک دو واژه نادرست است (سه واژه درست) واژه‌های نادرست عبارتند از: اُرسی: نوعی در قدیمی که عمودی باز و بسته می‌شود. - ترنج: بالنگ، از مرکبات - زی: لباس و پوشش خاص هر صنف - حد: مجازات شرعی - شکرخند: خندهٔ شیرین، خندهٔ دل‌نواز - عتیوق: ستاره‌ای سرخ رنگ و روشن در کنار راست کهکشان - قوال: بازیگر نمایش‌های دوره‌گردی - مهین: بزرگ‌ترین، بزرگ - صفدر: دلیر، آن که صف لشکر را می‌درد - شرزه: خشمگین - قمری: پرنده‌ای از راستهٔ کبوتران، یا کریم.
۲. گزینه ۴ درست است.  
معانی واژگان: (مُستطاب: پاکیزه، پاک یافته شده، خوش آمده) (مُبرم: ملالت، بی‌مزه‌گوی) (قماشه: کالا، قماش، اسباب و اثاثه، متاع از هر جنس و هر جای) (کوکبه: مجلس با شکوه، گروه مردم) (طوع: اراده، میل)
۳. گزینه ۲ درست است.  
پنج واژهٔ غلط عبارتند از: (هما در زبان پهلوی به معنی فرخنده) (منحوس: شوم، نامیمون، بداختر) (هیمه: هیزم) (لطیفه: گفتار نغز، مطلب نیکو، نکتهٔ باریک) (قاپوچی: دربان)
۴. گزینه ۱ درست است.  
پنج غلط عبارتند از: صواب ← ثواب - اقراض ← اغراض - الفقدن ← الفغدن - غدر ← قدر - مُحمل ← مُهمل
۵. گزینه ۳ درست است.  
واژه‌های نادرست به ترتیب: توفان ← طوفان - صراهی ← صراحی - خاری ← خواری
۶. گزینه ۲ درست است.  
موارد غلط در گزینه‌ها: (یک: جامی ← نظامی گنجوی - خردنامه ← شرف‌نامه) (دو: ابوالفضل بیهقی ← وِصاف الحضرة جانشینان مغول ← مغول - فنی ← مصنوع - مسجّع ← متکلف) (سه: عارف ← شاعر) (چهار: بیدل دهلوی ← امیر خسرو دهلوی - سه ← پنج - قآنی ← خاقانی)
۷. گزینه ۴ درست است.  
موارد غلط و اصلاح آنها: (الف: شمس تبریزی ← برهان‌الدین محقق ترمذی) (ب: نادر ابراهیمی ← جمال میرصادقی) (د: عرفی شیرازی ← مکتبی شیرازی) (ه: تذکرة الاولیای عطار ← مثنوی مولوی)
۸. گزینه ۳ درست است.  
موارد نادرست در گزینه‌ها: یک: دینی (اضافه است) - دو: زندگی ← اندیشه - چهار: دستگاه فکری و شعر فلسفی شاعر چهره می‌نماید ← آمیخته‌ای از حس و عاطفه و آرمان شاعر است.
۹. گزینه ۲ درست است.  
بررسی آرایه‌ها: یک: علت ناپدید شدن شب‌بنم بر برگ گل، این است که از شرم طلبیدن وصال گل، آب شده است. حسن تعلیل - شب‌بنم و گل هر دو استعاره و تشخیص دارند. دو: بازار استعاره از دنیا - تناقض در منعم شدن با درویشی. سه: تشبیه شعر اخوان به گلیم و روکش - تشبیه تیره‌بختی به گلیم - ایهام بر واژهٔ داغ به معنی گرم و عزا - چهار: در کل بیت اسلوب معادله وجود دارد (مصراع دوم مثالی برای مصراع اول است) - تناقض در (بیهوش محرم هوش باشد).
۱۰. گزینه ۴ درست است.  
بررسی آرایه‌ها: (تضاد بین واژه‌های کوتاه، بلند خاک و افلاک) - ایهام بر واژهٔ کوتاه نظر: به معنی کوتاه بین و کوتاه فکر - نغمهٔ حروف (آ، ن، ر، ...) سرو استعاره از معشوق - جامه استعاره از فکر - مرغان استعاره از عرفا - دامگه خاک: تشبیه - مرغ، دامگه، پریدند، سبک سیر - جامه، کوتاه، بلند همگی مراعات نظیر دارند.  
مصراع دوم بیت اول کنایه از اینکه (هر کس لیاقت دریافت این تفکر را ندارد) - سبک سیر: کنایه از الهی و معنوی - خاک مجازاً زمین - در شعر مذکور ایهام تناسب و حسن تعلیل به چشم نمی‌خورد.

۱۱. گزینه ۲ درست است.  
 بررسی آرایه‌ها: الف) تشخیص بر واژهٔ فلک - ب) اسلوب معادله (مصراع دوم مثالی برای مفهوم ذهنی مصراع اول است) - ج) تشبیه تفضیل (مرجح) بهار به حضرت موعود (عجل) تشبیه شده است. - د) ترصیع به دلیل سجع‌های متوازی (بوستانی - آسمانی و صدر - قدر) - ه) علت شکوفایی گل سرخ و لاله همانا خمیازه کشیدن آنهاست. - ز) ایهام بر واژهٔ (خودبینی) به معنی خود را دیدن و غرور - توجه: گزینهٔ (و) فاقد آرایه‌های مذکور است (ایهام تناسب بر واژهٔ شیرینی)
۱۲. گزینه ۳ درست است.  
 متمم‌ها در تمام گزینه‌ها قیدی (اختیاری) و در گزینهٔ سه اجباری (سر بوالهوس) و قیدی (دل، ره دور) هستند.
۱۳. گزینه ۱ درست است.  
 بررسی وابسته‌ها و وابسته‌های مضاف‌الیه: الف) زلف او (او: وابسته) خالش (ش: وابسته) دانهٔ آن دام (دام: وابسته) - آن: وابستهٔ مضاف‌الیه) امید دانه (دانه: وابسته) دام دوست (دوست: وابسته)
- ب) سلسلهٔ موی دوست (مو: وابسته - دوست: وابستهٔ مضاف‌الیه) حلقهٔ دام بلا (دام: وابسته - بلا: وابستهٔ مضاف‌الیه) ج) گوش هوش (هوش: وابسته) گوشم (م: وابسته) ه) آلالهٔ کوهسارانم (کوهساران: وابسته - م: وابسته مضاف‌الیه) بنفشهٔ جوکنارانم (جوکناران: وابسته - م: وابستهٔ مضاف‌الیه) شاخه‌های نارنج (نارنج: وابسته) میان ابر (ابر: وابسته) پاره‌های اخگر (اخگر: وابسته) بند کمر (کمر: وابسته) یک چوبه تیر خدنگ: (چوبه ممیز - تیر: هسته - خدنگ: وابسته - یک: وابستهٔ پیشین)
۱۴. گزینه ۳ درست است.  
 نقش واژه‌ها در همهٔ گزینه‌ها تماماً درست است. در گزینهٔ سه ماه: متمم (بی: حرف اضافه) روز خود: گروه مفعولی است.
۱۵. گزینه ۲ درست است.  
 وجود حرف پیوند وابسته ساز (که - تا - گرچه) در گزینه‌های یک، سه و چهار ایجاد جملهٔ مستقل مرکب کرده است.
۱۶. گزینه ۴ درست است.  
 نوع جملات گزینه‌ها: الف) سه جزئی اسنادی - ب) چهار جزئی با مفعول و متمم - ج) دو جزئی - د) سه جزئی با مفعول - ه) دو جزئی - و) سه جزئی با متمم - ز) چهار جزئی با مفعول و متمم.
۱۷. گزینه ۳ درست است.  
 نوع (را) در تمامی گزینه‌ها متممی یا فک اضافه است ولی در گزینهٔ پاسخ نوع (را) فقط متممی است.
۱۸. گزینه ۱ درست است.  
 مفهوم گزینه‌های دیگر: دو: تسلیم محض - سه: ناپایداری دنیا - چهار: موجودات به فرمان (تحت قدرت) خدا هستند.
۱۹. گزینه ۱ درست است.
۲۰. گزینه ۴ درست است.
۲۱. گزینه ۱ درست است.
۲۲. گزینه ۲ درست است.
- بیت سؤال و گزینه‌های دیگر به مفهوم (بازگشت به عالم معنا) اشاره دارند ولی گزینهٔ پاسخ به (سوز فراق) اشاره می‌کند.
۲۳. گزینه ۴ درست است.  
 مفهوم گزینه‌های یک، دو، سه (نهی و نفی تعلقات و وابستگی‌ها) است، اما مفهوم گزینهٔ جواب (نهی از خودنمایی و جلب توجه) است.
۲۴. گزینه ۲ درست است.  
 مفاهیم ابیات دو به دو: الف) ج: بهشت همانا جوار یار است (ب، ح: تمام توجه به یار است) د، و: تفقد و دلجویی از دیگران (ه: عشق مایهٔ تعالی و ثروت است) (ز: مدارا با دیگران)
۲۵. گزینه ۳ درست است.  
 مفهوم گزینه‌های دیگر: (همه نابود می‌شویم) اما گزینهٔ پاسخ به (نابودی ستمگران) اشاره می‌کند.

**عربی، زبان قرآن**

۲۶. گزینه ۱ درست است.

در گزینه (۲ و ۳) (خدمتش هستی) معادل (تسعی) نمی‌باشد!

در گزینه (۴) چه بسیار معادل کم استفهامی نیست!

۲۷. گزینه ۴ درست است.

لَنْ + مضارع ← مستقبل منفی است رد گزینه (۱)!

در گزینه (۲) (در حالی که) اضافی است! و در گزینه (۳) (پل) مفرد است

معادل (جسور) نیست ثانیاً تَعَلَّمْنَا ← آموخته‌ایم نه آموخته‌اید!

۲۸. گزینه ۱ درست است.

سَمِعَ ← شنید اِسْتَمَعَ ← گوش داد رد گزینه ۲ و ۴!

در گزینه (۳) راغبین حال است نه مفعول له!

۲۹. گزینه ۴ درست است.

چون در گزینه (۴) (في الحياة) ترجمه نشده ثانیاً جمله حالیه نداریم!

در حالی که اضافی است!

۳۰. گزینه ۱ درست است.

چون قَطِیرَةٌ ← مصغّر است باید یک قطرة کوچک ترجمه شود!

۳۱. گزینه ۲ درست است.

چون كَانَ يَتَعَبُونَ خسته می‌شدند نه می‌شوند! جملات به هم ربط دارند!

۳۲. گزینه ۴ درست است.

در گزینه (۱) (تَسْتَعْبِدُ) صحیح است باید مجزوم شود در جواب طلب!

در گزینه (۲) اسم لای نفی جنس مبنی بر فتح است (خیر)!

در گزینه (۳) لِحَقِّهَا باید (لحقه) شود!

۳۳. گزینه ۲ درست است.

در گزینه (۱) ابن خلدون غیر منصرف فتحه می‌گیرد!

در گزینه (۴) الاکبر باید الکبری شود چون صفت برای القوی است!

در گزینه (۳) اطولاً ← غیر منصرف تنوین نمی‌گیرد.

ترجمه متن:

جزیره العرب (سرزمین حجاز) قبل از رسیدن دعوت اسلام به آن غرق در تاریکی‌های نادانی و گمراهی بود و به درجه‌ای از نادانی رسیده بود که دیده‌های ساکنان آن از درک خالقشان کور شده بود. به گونه‌ای که با دست‌هایشان خدایانی از گل ساختند که سواى الله آن را عبادت می‌کردند. پس کلمات وحی به پیامبر (ص) اجازه داد که عصری جدید برای علم و بصیرت شروع کند، آن هنگام که آیات خدا مبنی بر دعوت به خواندن و دانستن، تلاوت می‌شد. لذا اسلام به علم اهمیت می‌دهد و برای اهمیت دادنش دلایلی دارد. مثل: اینکه علم، راه شناخت پروردگار و درک نشانه‌هایش در عالم و جهان خلقت است و همچنین علم، ایمان انسان مسلمان را ارتقاء می‌دهد. پس ترس و خشیتش از خدا زیاد می‌شود. زیرا او حقیقتی که در جهان خلقت از سنت‌ها و معجزات الهی اتفاق می‌افتد را درک می‌کند. پس می‌داند که قوانین زندگی‌اش با همه ابعاد از قدرت و اراده الهی خارج نیست و همین‌طور علم، وسیله‌ای برای ساختن امت اسلامی قوی‌ای است که دشمن را یارای رویارویی با آن نیست. چنانچه مسلمانان در جنگ بدر اصرار کردند که بهای آزادی اسیران مشرک، این باشد که به فرزندان مسلمانان خواندن و نوشتن بیاموزند و این نشانه اهمیت زیاد مسلمانان به علم و دانش است.

۳۴. گزینه ۳ درست است.

- گزینه صحیح در تکمیل جمله «جزیره العرب در تاریکی‌های جاهلیت غرق بود.....» را انتخاب کنید:
- (۱) چرا که آنان معلمان و راهنمایانی نداشتند که عظمت خالق را به آنها بشناساند.
  - (۲) به سبب نابینا بودنشان در درک خالق
  - (۳) به حدی که آنها بت‌هایی می‌ساختند و به جای خدا آن را می‌پرستیدند
  - (۴) زیرا دعوت اسلام به آن رسید ولی آنها دعوت را رد کردند

۳۵. گزینه ۴ درست است.

- گزینه غلط را مشخص کنید:
- (۱) ترس عالم از خالق از دلایل علم و فهم است.
  - (۲) دیدن آیات خدا در جهان خلقت و درک آن با دلایل عقلی، راه معرفت خالق است.
  - (۳) بنا کردن امتی با فرهنگی که دشمن نتواند بر آن غلبه کند به علم و حکمت نیاز دارد.
  - (۴) مردانی از اسیران مشرک به یاد دادن خواندن و نوشتن به عنوان بهای آزادی اسیران مسلمان پرداختند.

۳۶. گزینه ۱ درست است.

- گزینه صحیح را مشخص کنید:
- (۱) عصر جدیدی برای علم و بصیرت شروع شد بعد از اینکه خدا پیامبر را امر به خواندن کرد.
  - (۲) تنها هدف در دعوت اسلام محو کردن نادانی و گمراهی بود.
  - (۳) انسان خالقش را درک نمی‌کند مگر با حواسی که خدا به او داده است.
  - (۴) دلایل زیادی برای اهمیت دادن اسلام به علم وجود دارد و مهمترین آن لمس کردن آیات وجود و کشف حقایق و رازهای آن است.

۳۷. گزینه ۲ درست است.

- آیه مناسب با متن کدام است؟
- (۱) و کسانی که به آنها علم داده شد باید بدانند که آن (دعوت) حق است از جانب پروردگارت؛ پس باید به آن ایمان بیاورند.
  - (۲) بخوان به نام پروردگارت که تو را خلق کرد.
  - (۳) و تفسیر آن را کسی جز خدا و راسخان در علم نمی‌دانند.
  - (۴) بگو امر روح از جانب پروردگار من است و شما علم اندکی به آن دارید.

۳۸. گزینه ۳ درست است.

- در گزینه (۱) اعراب منصوب برای فعل ماضی ذکر نمی‌شود!
- للمخاطبة نیست و أجوف نیست رد گزینه (۲)
- در گزینه (۴) لازم نیست چون مجهول است متعدی است!

۳۹. گزینه ۱ درست است.

- در گزینه (۲) (الأعداء) فاعل است نه مفعول!
- گزینه (۳) و (۴) مجهول غلط است معلوم است.

۴۰. گزینه ۲ درست است.

- چون أسرى جمع مکسر است نه مفرد رد گزینه (۱ و ۳)
- و در گزینه (۴) (جامد) غلط است چون أسیر مشتق صفت مشبّهه است!

۴۱. گزینه ۱ درست است.

- چون فعل (یرتقی) اعلال بالاسکان دارد نباید (ضمّه) تلفظ شود!

۴۲. گزینه ۲ درست است.

- چون أنّ حرف مشبّهه با فعل نمی‌آید (أنّ) با فعل مضارع می‌آید!

۴۳. گزینه ۴ درست است.

چون تَعَلَّمُوا ← ماضی است نه مضارع و حرف ناصبه برای ماضی نداریم!

۴۴. گزینه ۱ درست است.

با توجه به اینکه مفعول مطلق تأکیدی داریم برای رفع شک است!

۴۵. گزینه ۴ درست است.

چون ذوالحال آیات است باید به صورت مفرد مونث بیاید! چون جمع غیرعاقل است!

۴۶. گزینه ۱ درست است.

چون عدلاً ← خبر مفرد است در حالی که در سایر گزینه‌ها خبر شبه جمله است!

۴۷. گزینه ۴ درست است.

چون ثوب مفرد مذکر است (حریری) صحیح است!

۴۸. گزینه ۳ درست است.

چون اللَّیْلَةُ و الدعاء عطف بیان هستند!

۴۹. گزینه ۴ درست است.

چون تواضع مصدر است و نکره است!

۵۰. گزینه ۱ درست است.

محسنات معنوی یعنی طباق ← النور ≠ الظلام!

### فرهنگ و معارف اسلامی

۵۱. گزینه ۱ درست است.

در آیه شریفه ذکر شده، خردمندان، نشانه‌های خداوند را فهم می‌کنند و در هر حال به یاد خدا هستند.

۵۲. گزینه ۲ درست است.

ابیات ذکر شده، با آیه شریفه ﴿فَاقم وَجْهَكَ لِلدِّينِ حَنِيفاً فِطْرَتَ اللَّهِ الَّتِي فَطَرَ النَّاسَ عَلَيْهَا﴾ ارتباط مفهومی داشته و مبین ویژگی «سرشت خدا آشنای» انسان می‌باشد.

۵۳. گزینه ۳ درست است.

در آیه شریفه ذکر شده، زیان‌کارترین مردمان، کسانی هستند که برای دنیا تلاش می‌کنند به این گمان که بهترین عمل را انجام می‌دهند.

۵۴. گزینه ۴ درست است.

ارتباط عالم برزخ با دنیا، پس از مرگ، همچنان باقی است و پرونده اعمال انسان‌ها با مرگ بسته نمی‌شود.

۵۵. گزینه ۳ درست است.

اگر کسی مرتکب جرمی شود، مطابق با قوانین و مقررات به پرداخت جریمه نقدی یا زندان و نظایر آن محکوم می‌شود. این مورد از نوع «قراردادی» رابطه میان عمل و جزای آن است. و آنچه در این جا اهمیت دارد، تناسب میان جرم و کیفر است تا «عدالت» برقرار گردد.

۵۶. گزینه ۲ درست است.

لازمه دوستی با خداوند «پیروی از خدا و پیامبران» است و آیه شریفه ﴿قل ان کنتم تحبون الله فاتبعونی یحببکم الله﴾ مؤید آن است.

۵۷. گزینه ۱ درست است.

نحوه و شکل پوشش انسان‌ها، برخاسته از آداب و رسوم جوامع است و تعیین‌کننده پوشش مناسب «عفاف و عزت» انسان‌ها است.

۵۸. گزینه ۴ درست است.  
یکی از راه‌های تأمین هزینه‌های عام‌المنفعه جامعه «زکات» است و آیه شریفه ﴿أَمْأ الصّدقات للفقراء و المساکین و العّاملین علیها﴾ در تأیید آن می‌باشد.
۵۹. گزینه ۴ درست است.  
با عبارت «آگاه شدن به نیازهای برتر که همان، بیداری است که به درد متعالی تبدیل می‌گردند.» ارتباط مفهومی دارد.
۶۰. گزینه ۳ درست است.  
گزینه «ساختار موزون کلمه‌ها و جمله‌ها، رسایی در معنا» به اعجاز محتوایی «معنایی» قرآن اشاره ندارد، زیرا موزون بودن کلمه‌ها و جمله‌ها مربوط به اعجاز لفظی می‌باشند.
۶۱. گزینه ۳ درست است.  
بعد از نزول آیه شریفه ﴿یا ایها الرّسول بلّغ ما انزل الیک من ربّک﴾ حدیث غدیر جهت اعلام به پیامبر خاتم(ص) ابلاغ گردید و خداوند وعده حفظ پیامبر از شرّ مردم را داد ﴿والله یعصمک من النّاس﴾
۶۲. گزینه ۱ درست است.  
«بی‌بهره ماندن محققان از منبع هدایت» از پی‌آمدهای منفی ممنوعیت از نوشتن احادیث پیامبر اکرم (ص) بود و «قرب و منزلت یافتن طالبان قدرت» از پیامدهای منفی «تبدیل حکومت عدل نبوی به سلطنت قیصری و کسری» بود.
۶۳. گزینه ۲ درست است.  
اگر انسان، گناهی انجام دهد به فرمایش امام باقر (ع) است، که نعمت را خداوند از او می‌گیرد. و آیه شریفه ﴿ان الله لا یغیر ما بقوم حتّی یغیروا ما بأنفسهم﴾ مؤید آن می‌باشد.
۶۴. گزینه ۱ درست است.  
«مقبولیت» با پذیرش مردم و «مشروعیت» با داشتن تقوی، با تدبیر و شجاعت رهبری، محقق می‌گردد.
۶۵. گزینه ۲ درست است.  
راه و روش کسب عزت و کرامت، بازگشت به سوی خدا و قبول فرمان‌های او است و خداوند در این باره می‌فرماید: ﴿من کان یرید العزّة فلله العزّة جمیعاً﴾
۶۶. گزینه ۳ درست است.  
شرط اصلی و اولی در انتخاب همسر «مؤمن بودن» است و آیه شریفه ﴿و لا ینکحوا المشرکات حتّی یؤمنوا...﴾ به آن اشاره دارد.
۶۷. گزینه ۴ درست است.  
عبارت «همه مخلوقات، از جمله انسان، در وجود و هستی خود، نیازمند خدا هستند.» به پیام آیه شریفه ﴿یا ایها النّاس انتم الفقراء الی الله...﴾ اشاره دارد.
۶۸. گزینه ۳ درست است.  
آیه شریفه ﴿قل الله خالق کلّ شیء﴾ بیانگر اصل توحید نیست زیرا به توحید در خالقیت اشاره دارد.
۶۹. گزینه ۲ درست است.  
کلمه ﴿لا اله الا الله﴾ همه ابعاد توحید را در برمی‌گیرد و تسلیم در برابر خداوند مربوط به «توحید عبادی» است.
۷۰. گزینه ۱ درست است.  
یکی از راه‌های بسیار مؤثر برای تقویت عبودیت و اخلاص، توجه به این حقیقت است که همه ما حیات جاودانه‌ای در پیش داریم.
۷۱. گزینه ۱ درست است.  
آیه شریفه ﴿قد جاءکم بصائرٌ من ربکم فمن ابصر فلنفسه﴾ از انکارناپذیر بودن اختیار در انسان دلالت دارد.



۷۲. گزینه ۲ درست است.

فرمایش امام صادق (ع) که فرمود: «انما المؤمن بمنزلة كفة الميزان.....» به سنت «ابتلاء و امتحان» اشاره دارد. مخصوصاً از قسمت «زید فی بلائه» به آشکارا استنباط می‌گردد.

۷۳. گزینه ۳ درست است.

به حدیث شریف نبوی «التائب من الذنب كمن لا ذنب له» اشاره دارد و نام این عمل را «پیرایش» می‌گویند.

۷۴. گزینه ۴ درست است.

عبارت مطرح شده در سؤال به حوزه تلاش در «تقویت توانایی‌های فردی برای کسب آگاهی دقیق از تمدن اسلامی» برای جامعه و تمدن آرمانی اسلامی، اشاره دارد.

۷۵. گزینه ۳ درست است.

تولید فیلم‌های سینمایی و تلویزیونی، مستند علمی، تاریخی و اجتماعی که به نیت اعتلای فرهنگ اسلامی و تربیت دینی باشد، «مستحب» است و در شرایط ضروری «واجب کفایی» است.

### فرهنگ و معارف اقلیت‌های دینی

۵۱. گزینه ۱ درست است.

به علت گنجانده نشدن وجود خداوند در حیطه تجربه علمی، مکتب‌های مادی به وجود خداوند موضع تردید اتخاذ می‌نمایند.

۵۲. گزینه ۲ درست است.

این جهان دارای «یک علت» والا و «پدیدآورنده» برتر است.

۵۳. گزینه ۳ درست است.

انسان به خاطر «دارا بودن اختیار» قادر به ساختن شخصیت خود است.

۵۴. گزینه ۴ درست است.

«خودپرستی» از بت‌های کوچک و بزرگ و بی‌نام و نشانی است که سرچشمه شرک پنهانی است.

۵۵. گزینه ۳ درست است.

سختی‌ها در آزاد شدن انسان از خودخواهی‌ها، نقش دارد.

۵۶. گزینه ۲ درست است.

ناتوانی در بُعد مادی و معنوی وجود انسان، عاجز بودن دانش بشری در حل تمام مشکلات زندگی انسان را تأیید می‌نماید.

۵۷. گزینه ۱ درست است.

مکتب‌های غیر الهی، خواسته‌های مادی را برای انسان مطرح می‌نمایند.

۵۸. گزینه ۴ درست است.

حیات آدمی، محدود به همین زندگانی «دنیوی» نیست، سرنوشت او را «فردایی» هست.

۵۹. گزینه ۴ درست است.

انسان‌شناسی، بخشی از جهان‌بینی است.

۶۰. گزینه ۳ درست است.

مارکس، انسان را به مامای تاریخ تشبیه کرده است که به تولد کودک کمک می‌نماید.

۶۱. گزینه ۳ درست است.

برای اینکه در برابر خداوند، تسلیم و مطیع باشیم، مستلزم این است که، از اهداف غیر خدایی دوری کنیم.

۶۲. گزینه ۱ درست است.

اگر گرایش‌های حاکم در وجود انسان برخلاف جهت نتایج و لوازم آنها باشد، نفس آدمی، حاضر به تسلیم در برابر آن نمی‌شود.

۶۳. گزینه ۲ درست است.  
برای اینکه، میل به جاودانگی، در قلمرو بحث فطری بودن انسان است و فطرتاً انسان از نابودی گریزان است و به جاودانگی روی می‌آورد.
۶۴. گزینه ۱ درست است.  
انسان‌ها از درک عظمت و واقعیت حیات اخروی، ناتوان هستند به همین مناسبت انبیاء الهی، برای نزدیک‌تر ساختن موضوع به ذهن انسان‌ها، از نعمت‌های بهشتی استفاده می‌کنند.
۶۵. گزینه ۲ درست است.  
عبارت «چه سخت کوش و پرکارند این ثروتمندان» مبین این است که این جمله فراگیر است اما صادق نیست.
۶۶. گزینه ۳ درست است.  
ضعف و بی‌پناهی در مقابل بلاها، سختی‌ها و مصیبت‌ها، بوده است.
۶۷. گزینه ۴ درست است.  
«فروید» گفته است، انسان‌های بدوی به دلیل عدم بلوغ عقلانی خود، به دنبال «پناهگاهی» می‌گشته‌اند تا «بی‌پناهی» خود را جبران کنند.
۶۸. گزینه ۳ درست است.  
انگیزه رویش و ایجاد سؤال در انسان «علم به جهل» او است.
۶۹. گزینه ۲ درست است.  
یکی از موارد شکست نظریه اقتصادی در خصوص انسان و اعتقادات دینی او «سوء استفاده از خداگرایی و پیامبران» است.
۷۰. گزینه ۱ درست است.  
لازمه و مقتضای روش شناخت علمی، ارائه و عرضه مدل‌های مختلف برای رفتارهای انسان است.
۷۱. گزینه ۱ درست است.  
قوه شناخت در انسان، توانایی آفریدن مفاهیم غیر تطبیقی با عالم خارج را به وی می‌بخشد و طرح تفسیر او از جهان «عدم موارد، نقص و نقض» را دارد.
۷۲. گزینه ۲ درست است.  
«هماهنگی - عقل - تطابق» جزء نقض و ارزیابی طرح تصادف نیستند.
۷۳. گزینه ۳ درست است.  
از این بیت، «کسانی که از خدا می‌گریزند و در پیوستن به این اقیانوس تردید دارند» استنباط می‌گردد و مبین «خدا و از خودبیگانگی» است.
۷۴. گزینه ۴ درست است.  
«تمایز ساختن انسان از حیوان» اثر علم انسان به جهل خود را تبیین می‌نماید.
۷۵. گزینه ۳ درست است.  
علت غایی و فاعلی، در طول هم هستند و ماتریالیست‌ها، علت غایی را «انکار» می‌کنند و علت فاعلی را «قبول» دارند.

### زبان انگلیسی

۷۶. گزینه ۲ درست است.

برای بیان هدف از ساختارهای زیر استفاده می‌کنیم:

فعل + فاعل + So that

فعل + So as to

(رد گزینه‌های «۱» و «۳» با توجه به ساختارهای بالا). همچنین، با توجه به اینکه زمان جمله گذشته ساده می‌باشد فعل وجهی would را به کار می‌بریم (رد گزینه «۴»).

۷۷. گزینه ۴ درست است.

از آنجا که نقش train برای فعل make فاعلی است، نیاز به ساختار معلوم داریم. عبارت در اصل به صورت زیر بوده است:  
... a new high-speed train which makes long-distance ...  
توجه کنید که در ساختار بند وصفی کوتاه شده which makes را به making تبدیل می‌کنیم.

۷۸. گزینه ۲ درست است.

پس از کلمات wh دار در وسط جمله، ادامه جمله به صورت غیرسؤالی باید بیاید (رد گزینه «۱» و «۴»). همچنین، نقش the word paper برای فعل use مفعولی است، در نتیجه نیاز به ساختار مجهول داریم (رد گزینه «۳»).

۷۹. گزینه ۳ درست است.

ترتیب صحیح صفات به صورت کیفیت، اندازه، رنگ و ملیت می‌باشد.

۸۰. گزینه ۴ درست است.

بالاخره معلم مجبور شد دانش آموز گوشه سمت راست را از کلاس بیرون کند، زیرا او دائماً حواس دیگران را پرت می‌کرد.  
(۱) ناتوان کردن (۲) بحث کردن (۳) مخالفت کردن (۴) حواس پرت کردن

۸۱. گزینه ۱ درست است.

با گرفتن جان هزاران نفر و آواره کردن عده بسیار بیشتری، ویتنام صحنه یکی از مخرب‌ترین جنگ‌های تاریخ مدرن بود.  
(۱) مخرب (۲) ترسیده (۳) اعتیادآور (۴) بهت زده

۸۲. گزینه ۲ درست است.

آنها تمام تلاش خود را کردند تا وضعیت را به شکل بهینه‌ای مدیریت کنند، به گونه‌ای که منابع مالی بیشتری صرفه جویی شد.

(۱) به طور مصنوعی (۲) به شکل بهینه (۳) به طور تبادلی پذیر (۴) به طور روان

۸۳. گزینه ۳ درست است.

رانندگانی که از زیرگذرها و روگذرها فاصله گرفتند، در یک منطقه امن توقف کردند و در خودروهایشان ماندند توانستند از آن زلزله مرگبار جان سالم به در برند.

(۱) تشویق کردن (۲) احاطه کردن (۳) جان سالم به در بردن (۴) سرگرم کردن

۸۴. گزینه ۱ درست است.

برای ترویج مسیحیت و مراقبت از کودکانی که هیچ کس حاضر به حمایت از آنها نبود، او سرانجام انجمن مذهبی خود را تأسیس کرد.

(۱) مذهبی (۲) علمی (۳) هوشیار (۴) آرام

۸۵. گزینه ۳ درست است.

لیام منکر شکستن پنجره می‌شود، اما من با چشمان خود دیدم و یقین دارم که دروغ می‌گوید.

(۱) نوشتن (۲) ممنوع کردن (۳) انکار کردن (۴) اطلاع دادن

۸۶. گزینه ۲ درست است.

او ماه‌ها به یک روانشناس مراجعه می‌کرد چراکه برایش به شدت مشکل بود که مرگ مادرش را بپذیرد.

(۱) مقایسه (۲) مشکل، کشمکش (۳) خلاصه (۴) ظرفیت

۸۷. گزینه ۴ درست است.

از آنجا که ما جنگل‌ها را قطع می‌کنیم و در زمین‌هایی که هزاران حیوان و گیاه در آن زندگی می‌کنند جاده می‌سازیم، برخی از آنها در معرض خطر جدی انقراض قرار دارند.

(۱) مقصد (۲) رقابت (۳) تأثیر (۴) انقراض

۸۸. گزینه ۲ درست است.  
 کلمهٔ ربط though به معنای «اگرچه» در بندهای قیدی تضاد غیرمنتظره را نشان دهند. به کار بردن این کلمهٔ ربط باعث می‌شود مفهوم جملهٔ پایه، دور از انتظار به نظر بیاید.
۸۹. گزینه ۴ درست است.  
 (۱) لایه (۲) خصوصیت (۳) کاربرد (۴) قانون
۹۰. گزینه ۱ درست است.  
 پس از واژه‌های too و enough فعل اصلی جمله به صورت مصدر (با to) می‌آید (رد گزینهٔ «۲» و «۴»). همچنین، پس از واژهٔ so اسم به کار نمی‌رود (رد گزینهٔ «۳»).
۹۱. گزینه ۱ درست است.  
 (۱) مایل (۲) عاطفی (۳) خصوصی (۴) داوطلبانه
۹۲. گزینه ۳ درست است.  
 حرف اضافه صفت harmful به معنای «مضر» to می‌باشد.
۹۳. گزینه ۴ درست است.  
 هدف اصلی متن این است که چگونه ----- ورزش به شدت بر سلامتی روان افراد تأثیر می‌گذارد.
۹۴. گزینه ۱ درست است.  
 کدام‌یک از عبارات زیر توسط متن تأیید نمی‌شود؟  
 ورزش باعث می‌شود قلب ماده‌ای شیمیایی به نام دوپامین ترشح کند.
۹۵. گزینه ۴ درست است.  
 واژه treating که در پاراگراف ۲ زیر آن خط کشیده شده است، از نظر معنایی به واژه ----- نزدیک‌ترین است.  
 curing به معنای «درمان کردن»
۹۶. گزینه ۳ درست است.  
 براساس پاراگراف سوم، ورزش اعتماد به نفس افراد را با تمامی ساز و کارهای زیر بهبود می‌بخشد به جز -----  
 کاهش خطر بیماری‌های حاد
۹۷. گزینه ۴ درست است.  
 بهترین عنوان برای متن چیست؟  
 اینترنت: تاریخچه و کاربردهای آن
۹۸. گزینه ۱ درست است.  
 واژه "it" که زیر آن در پاراگراف ۱ خط کشیده شده است، به چه اشاره دارد؟  
 اینترنت
۹۹. گزینه ۳ درست است.  
 هدف اصلی نویسنده در بند دوم این است -----  
 که توضیح دهد که چگونه شبکهٔ گستردهٔ جهانی جستجوی اطلاعات را ممکن می‌کند.
۱۰۰. گزینه ۲ درست است.  
 کدام‌یک از عبارات زیر براساس متن صحیح است؟  
 صفحات وب شامل پیوندهایی هستند که با کلیک کردن به صفحات مرتبط دسترسی ایجاد می‌کنند.

ریاضی

۱۰۱. گزینه ۳ درست است.

$$2^{19}(2-1) - 2^{17}(2-1) = 2^{17}(2^2-1) = 3 \times 2^{17}$$

۱۰۲. گزینه ۲ درست است.

$$\frac{3}{4} = (\sin x + \cos x)^2 = 1 + 2 \sin x \cos x \Rightarrow \sin x \cos x = -\frac{1}{8}$$

$$\tan^2 x + \cot^2 x = (\tan x + \cot x)^2 - 2 = \frac{1}{\sin^2 x \cos^2 x} - 2 = 64 - 2 = 62$$

۱۰۳. گزینه ۲ درست است.

$$x^{42} + ax^{21} \times x^{15} + \dots - x^3(x^{39} + bx^{27} + \dots) = ax^{36} + \dots$$

پس بزرگترین توان برابر ۳۶ است.

۱۰۴. گزینه ۱ درست است.

$$A \begin{cases} 4x - 3y + 2 = 0 \\ 3x - y = 1 \end{cases} \Rightarrow A(1, 2) \rightarrow AH = \frac{5 + 24 - 3}{\sqrt{5^2 + 12^2}} = 2$$

۱۰۵. گزینه ۴ درست است.

$$x^2 - 1 = 0 \Rightarrow x^2 = 1 \Rightarrow R(x) = 5 + 4(x) + 1 = 4x + 6$$

$$5x^2 + 4x^2 + 1 = Q(x)(x^2 - 1) + 4x + 6$$

$$\xrightarrow{x=-2} 3Q(-2) = 5 \times 16 - 4 \times 8 + 1 + 8 - 6 = 51 \Rightarrow Q(-2) = 17$$

۱۰۶. گزینه ۱ درست است.

$$9x^2 - 6x + 1 = 3x \Rightarrow x^2 - x + \frac{1}{9} = 0 \Rightarrow (x - \frac{1}{2})^2 = \frac{5}{36}$$

۱۰۷. گزینه ۴ درست است.

$$[2, 11), [11, 14), [14, 20] \Rightarrow F_f = 1 - 0.9 = 0.1 = \frac{f_f}{120}$$

$$3 \text{ تا } 1 \text{ دسته } \Rightarrow f_f = 12$$

۱۰۸. گزینه ۱ درست است.

$$\sigma^2 = \frac{203}{7} - 2^2 = 25 \Rightarrow \sigma = 5 \Rightarrow CV = \frac{5}{2} = 2.5$$

۱۰۹. گزینه ۲ درست است.

$$2x^2 - 3x - m = 0, \alpha = 2\beta + 3 \Rightarrow 2\beta + 3 = \frac{3}{2} \Rightarrow \beta = -\frac{1}{2}, \alpha = 2, m = 2 \Rightarrow \alpha \times \beta \times m = -2$$

۱۱۰. گزینه ۳ درست است.

$$f(x) = a(x+2)(x-3), f(0) = 1 \Rightarrow a = -\frac{1}{6}$$

$$f(6) = -\frac{1}{6}(8)(3) = -4$$

۱۱۱. گزینه ۳ درست است.

$$-1 < x \leq 0 \Rightarrow 0 < x^2 < 1 \rightarrow \text{یک پاره خط مشترک}$$

$$0 < x < 4 \Rightarrow 0 < x^2 < 16 \rightarrow \text{۱۶ پاره خط}$$

۱۱۲. گزینه ۱ درست است.

$$\begin{cases} x = 2 \Rightarrow 2f(2) + f(-2) = 16 \\ x = -2 \Rightarrow -2f(-2) + f(2) = 0 \end{cases} \Rightarrow f(2) = \frac{32}{5} = 6.4$$

۱۱۳. گزینه ۲ درست است.

$$\frac{1 \times 2 \times 3 \times 4 \times 2 \times 3}{2! \times 2!} = 36$$

۱۱۴. گزینه ۳ درست است.

$$\begin{pmatrix} 9 \\ 7 \end{pmatrix} - \begin{pmatrix} 4 \\ 4 \end{pmatrix} \begin{pmatrix} 5 \\ 3 \end{pmatrix} = 36 - 10 = 26$$

۱۱۵. گزینه ۳ درست است.

$$\begin{cases} a_3 - a_1 = 3 = \frac{2 \times 3}{2} \\ a_5 - a_3 = 6 = \frac{3 \times 4}{2} \Rightarrow a_{47} - a_{45} = \frac{49 \times 50}{2} = 1225 \\ a_7 - a_5 = 10 = \frac{4 \times 5}{2} \end{cases}$$

۱۱۶. گزینه ۴ درست است.

$$\begin{cases} a_3 + a_{26} = 18 \Rightarrow 2a + 27d = 18 \\ 2a_{14} + a_7 = 23 \Rightarrow 3a + 27d = 23 \end{cases} \Rightarrow a = 5, d = \frac{1}{27}$$

$$a_{28} = 5 + 27 \times \frac{1}{27} = 13$$

۱۱۷. گزینه ۱ درست است.

$$\log \frac{6}{2} = \log 3 = a, 1 + \log 2 = b \Rightarrow \log 2 = b - 1 \Rightarrow$$

$$\log 5 = 2 - b \Rightarrow \log \sqrt{375} = \frac{1}{2}(\log 3 + 3 \log 5) = \frac{6 - 3b + a}{2}$$

۱۱۸. گزینه ۲ درست است.

$$\pi(x) = p(x) - c(x) = 12x - 200x^2 + 300x^2 - 4x + 1$$

$$= -500x^2 + 18x + 1 \Rightarrow \text{Max} \pi = -\frac{\Delta}{4a} = \frac{64 + 20000}{2000} = 10.32$$

۱۱۹. گزینه ۴ درست است.

می‌بایست هر دو فرد یا هر دو زوج باشد.

$$\frac{\begin{pmatrix} 5 \\ 2 \end{pmatrix} + \begin{pmatrix} 4 \\ 2 \end{pmatrix}}{\begin{pmatrix} 9 \\ 2 \end{pmatrix}} = \frac{10 + 6}{4 \times 9} = \frac{4}{9}$$

۱۲۰. گزینه ۳ درست است.

$$p = 1 - p' = 1 - \frac{8 \times 9 \times 9}{9 \times 10 \times 10} = \frac{28}{100} = 0.28$$

اقتصاد

۱۲۱. گزینه ۲ درست است.

الف) در عرصه اقتصاد جامعه، از یک سو با خانوارها به عنوان مصرف کنندگان و از سوی دیگر، با بنگاه‌ها و مؤسسات اقتصادی به عنوان تولیدکنندگان و عرضه‌کنندگان کالاها و خدمات روبه‌روایم. آنها کالاها و خدمات مورد نیاز مردم را تولید و در بازار عرضه می‌کنند.

ب) در همه شاخه‌های علوم، دانشمندان به دنبال یافتن روابط علت و معلولی بین پدیده‌های مورد مطالعه‌اند؛ به همین منظور، به انجام مشاهدات، جمع‌آوری اطلاعات و سپس طبقه‌بندی آنها می‌پردازند.

۱۲۲. گزینه ۱ درست است.

$$\text{تولید ناخالص داخلی} = ۲۵۰ + ۵۰ + ۲۰۰ + ۱۰۰ = ۶۰۰$$

$$\text{تولید خالص داخلی سرانه} = \frac{۶۰۰ - \frac{۱}{۵} \times ۲۰۰}{۴۰۰۰۰۰۰۰} \times ۱۰۰۰۰۰۰۰۰ = ۱۴۰۰۰ \text{ تومان}$$

۱۲۳. گزینه ۲ درست است.

$$\text{هزینه مستقیم} = ۱۲ \times ۱۰۰۰۰۰۰۰ + ۱۲ \times ۱۸ \times ۳۰۰۰۰۰۰ + ۴۰۰۰۰۰۰۰ + \frac{۱}{۵} \times ۴۰۰۰۰۰۰۰ =$$

$$۱۲۴۸۰۰۰۰۰ \Rightarrow \text{سود حسابداری} = ۱۴۰۰ \times ۲۰۰۰۰۰۰ - \text{هزینه مستقیم} = ۱۵۵۲۰۰۰۰۰$$

$$\text{سود ویژه} = \text{سود حسابداری} - \text{هزینه غیر مستقیم} = ۱۰۵۲۸۰۰۰۰۰$$

۱۲۴. گزینه ۴ درست است.

وقتی که در بازار قیمت از سطح قیمت تعادلی بالاتر برود، مازاد عرضه به وجود می‌آید؛ بدین ترتیب که چون گروهی از تولیدکنندگان موفق نمی‌شوند کالایشان را بفروشند، حاضر خواهند بود آن را با قیمتی پایین‌تر به فروش برسانند؛ در نتیجه، قیمت پایین می‌آید.

با پایین آمدن قیمت، از یک سو مصرف‌کنندگان مقدار خرید خود را افزایش می‌دهند و از سوی دیگر، تولیدکنندگان از مقدار تولید می‌کاهند؛ پس، در حالت وجود مازاد عرضه، قیمت کاهش می‌یابد و فاصله بین میزان عرضه و تقاضا کمتر می‌شود. این کاهش قیمت تا سطحی ادامه می‌یابد که در آن، فاصله بین عرضه و تقاضا از بین برود و در بازار تعادل برقرار شود.

۱۲۵. گزینه ۱ درست است.

همان‌طور که ممکن است در بازار با یک تولیدکننده یا فروشنده انحصارگر یا چند تولیدکننده و فروشنده رقیب روبه‌رو شویم، ممکن است در طرف خریدار نیز چنین وضعیتی حاکم باشد؛ یعنی، در بازار کالایی خاص، فقط یک خریدار وجود داشته باشد یا این که چند خریدار با هم رقابت کنند؛ پس، وضعیت رقابت و انحصار همان‌گونه که در طرف فروشنده وجود دارد، در طرف خریدار نیز می‌تواند وجود داشته باشد؛ مثل کالاهایی که دولت تنها خریدار آنهاست.

در این جا نیز وجود رقابت بین خریداران به نفع فروشندگان است؛ در حالی که وضعیت انحصاری خریدار باعث می‌شود که فروشندگان مجبور شوند کالاهای خود را با قیمتی که خریدار انحصارگر تعیین می‌کند، به او بفروشند.

۱۲۶. گزینه ۳ درست است.

اشتغال کامل به وضعیتی اطلاق می‌شود که در جامعه همه جویندگان شغل، دارای شغلی مناسب باشند و بیکاری وجود نداشته باشد.

۱۲۷. گزینه ۱ درست است.

خالص دریافتی برابر است با:

$$۵۵۰۰۰۰۰ \times (۱ - ۰.۱۵) = ۴۶۷۵۰۰۰$$

۱۲۸. گزینه ۳ درست است.

اگر سایر منابع درآمد، تکافوی هزینه‌های دولت را نکند، دولت می‌تواند برای جبران کسری بودجه خود از داخل مملکت یا از خارج استقراض کند.

در صورتی که درآمد حاصل از سایر منابع و استقراض تکافوی هزینه‌های دولت را نکند، بنا به درخواست دولت، بانک مرکزی مبادرت به انتشار اسکناس جدید می‌کند که تأمین‌کننده بخشی از هزینه‌های دولت است. بدیهی است چنان‌چه اقتصاد در اشتغال کامل باشد و انتشار پول جدید با ارائه کالای جدید همراه نباشد (چون قدرت خریدی به جامعه وارد شده است که در مقابل آن کالایی وجود ندارد) تورم به همراه خواهد داشت اما اگر اقتصاد در حال رکود باشد و اشتغال کامل وجود نداشته باشد، نشر اسکناس می‌تواند باعث رونق اقتصادی شود.

۱۲۹. گزینه ۲ درست است.

نتایج حاصل از رشد را می‌توان در کوتاه مدت مشاهده کرد اما نتایج حاصل از توسعه ممکن است در زمان طولانی‌تری حاصل شود و در کوتاه مدت مشهود نباشد؛ به همین جهت، گفته می‌شود که توسعه فرایندی بلندمدت است.

۱۳۰. گزینه ۴ درست است.

$$\text{قیمت ثابت} = 400000 \times 1800 + 2000000 \times 1300 = 332000000$$

$$\text{قیمت جاری} = 600000 \times 1800 + 5000000 \times 1300 = 758000000$$

۱۳۱. گزینه ۴ درست است.

کلمه فقر به طور عام مفهومی نسبی دارد؛ به این معنا که حتی در کشورهای توسعه یافته و ثروتمند، کسانی که در طبقات پایین جامعه قرار دارند، خود را نسبت به طبقات بالا فقیر احساس می‌کنند؛ به بیان دیگر، در «فقر نسبی» درآمد افراد نسبت به یکدیگر سنجیده می‌شود و افرادی که درآمد کمتری دارند، نسبت به افراد با درآمد بالاتر فقیر محسوب می‌شوند اما در مبحث توسعه اقتصادی، مفهوم نسبی فقر مورد نظر نیست بلکه منظور از فقر، «فقر مطلق» است.

در اصطلاح اقتصادی، فقیر (مطلق) کسی است که درآمد لازم برای بقا و حفظ سلامت جسمی و روحی خود را نداشته باشد؛ به بیان دیگر، در یک جامعه افرادی که درآمد آنها از سطح حداقل درآمد معیشتی معین کمتر باشد، زیر «خط فقر» قرار دارند. این درآمد معیشتی در حدی است که فرد قادر به تأمین نیازهای اولیه خود نظیر غذا، پوشاک، مسکن، بهداشت، آموزش در حد کسب سواد و حداقل تفریح برای حفظ سلامت روحی نخواهد بود. به هر حال، نکته قابل توجه این که سطح حداقل معیشت از یک کشور به کشور دیگر یا از یک منطقه به منطقه دیگر متفاوت است.

۱۳۲. گزینه ۱ درست است.

— دیدگاه طرفداران اقتصاد آزاد: این گروه دخالت دولت را در اقتصاد رد می‌کنند و آن را موجب کند شدن حرکت جوامع به سمت پیشرفت می‌دانند. آنها معتقدند که دولت با دخالت در اقتصاد باعث گسترش ناکارایی و کاهش تحرک بخش خصوصی می‌شود. دولت به جای مردم تصمیم می‌گیرد و این امر نظم اقتصادی جامعه را برهم می‌زند.

آنها به هم زمانی دوران انقلاب صنعتی و حاکمیت و گسترش اندیشه اقتصاد آزاد اشاره می‌کنند و می‌گویند جوامع غربی فقط زمانی که دخالت دولت در اقتصاد محدود شد، توانستند حرکت به سمت توسعه را شروع کنند.

آنها برای اثبات ادعای خود، شواهد فراوانی از ناکارایی و اقدامات نادرست دولت‌ها در عرصه اقتصاد — در جوامع توسعه یافته و توسعه نیافته — را ارائه می‌کنند و در نهایت، نتیجه می‌گیرند که اگر دولت‌ها در اقتصاد دخالت نکنند و فقط به مسائل غیر اقتصادی جامعه بپردازند، این‌گونه مشکلات پیش نمی‌آید و جامعه مجبور به تحمل هزینه‌های ناشی از ناکارایی‌ها نمی‌شود.

— دیدگاه طرفداران مداخله دولت: این گروه، در عرصه اقتصاد برای دولت نقشی جدی قائل‌اند و معتقدند که دولت از عوامل مؤثر در توسعه اقتصادی است و در این زمینه وظیفه ویژه‌ای بر عهده دارد.

به اعتقاد این گروه از اقتصاددانان، جوامع در حال توسعه امروزی برای طی مرحله توسعه به دولتی کارآمد و قوی نیاز دارند که با جدیت هدف توسعه را دنبال کند. آنها می‌گویند که جوامع در حال توسعه بدون حضور دولت‌ها نمی‌توانند در مسیر توسعه گام بردارند یا دست کم حرکتشان بسیار دشوار خواهد بود.

استدلال این گروه به طور خلاصه به شرح زیر است:



«کشورهای توسعه یافته امروزی زمانی حرکت خود را به سمت توسعه آغاز کردند که در عرصه صنعت، تجارت و شاید از آن مهم‌تر، علم و اندیشه و تحولات اجتماعی، رقیب نداشتند؛ به عبارت دیگر، این کشورها در زمانی شروع به پیشرفت کردند که در دیگر کشورهای جهان اندیشه پیشرفت و توسعه مفهومی نداشت؛ از این رو، به راحتی توانستند با نفوذ به بازارهای جهان و کسب سرمایه فراوان اقتصاد خود را تقویت کنند و مراحل اولیه توسعه را به خوبی پشت سر بگذارند.

به نوبه خود، در مراحل بعدی که فاصله کشورهای توسعه یافته با کشورهای دیگر، از نظر صنعت و ثروت، بیش‌تر شد، پیشرفت آنها شتاب بیشتری گرفت؛ برعکس، کشورهای در حال توسعه امروزی، در زمانی قدم در راه توسعه گذاشتند که از همان ابتدا رقیبان بزرگ و پر قدرتی را در کنار خود داشته‌اند. مؤسسات تجاری و تولیدی این کشورها، رقبا بسیار سرسخت و بزرگی در کشورهای توسعه یافته دارند که امکان و فرصت فعالیت گسترده و کسب تجربه را به آنها نمی‌دهند؛ بدین ترتیب، حضور این مؤسسات در کشورهای دیگر کم‌رنگ و ضعیف می‌شود و حتی در داخل کشور خودشان هم در رقابت با شرکت‌های بزرگ، موقعیت مناسبی نخواهند داشت.

در کشورهای در حال توسعه، دولت با اعمال مدیریت بر جریان توسعه کشور و تجهیز منابع و امکانات می‌تواند شتاب حرکت به سمت توسعه را تا حد امکان افزایش دهد.

به اعتقاد این گروه از اقتصاددانان، برخلاف تصور رایج، حرکت توسعه کشورهای توسعه یافته امروزی کاملاً بدون دخالت دولت‌ها و به عبارت دیگر، براساس اصل آزادی اقتصادی نبوده است.

۱۳۳. گزینه ۲ درست است.

بر روی ورقه سهم موارد زیر درج می‌شود:

نام شرکت و شماره ثبت آن، مبلغ سرمایه ثبت شده و سرمایه پرداخت شده، تعیین نوع سهم، مبلغ اسمی سهم و مقدار پرداخت شده آن به حروف و عدد

۱۳۴. گزینه ۴ درست است.

مساقات: قراردادی است میان صاحب باغ و دیگری که به ازای دریافت مقداری از محصول، کار نگهداری از باغ و برداشت را انجام می‌دهد.

۱۳۵. گزینه ۳ درست است.

مهم‌ترین اهداف اکو به طور خلاصه عبارت‌اند از:

الف - بهبود شرایط برای توسعه اقتصاد پایدار کشورهای عضو. ب - اتخاذ تدابیری برای حذف تدریجی موانع تجاری در منطقه اکو. پ - تهیه برنامه مشترک برای توسعه منابع انسانی. ت - تسریع برنامه‌های توسعه زیر بناهای حمل و نقل و ارتباطات

## زبان و ادبیات فارسی

۱۳۶. گزینه ۲ درست است.

گزینه‌های نادرست و اصلاح آنها: (الف: باستان ← میانه) (ج: دینی - تربیتی ← دینی - چنگیز ← اسکندر) (د: سوریه کنونی و حوالی آن ← لبنان کنونی و حوالی آن) بقیه موارد درست هستند.

۱۳۷. گزینه ۳ درست است.

چهار مورد خطا عبارتند از: اول ← آخر - ابوعلمی بلعمی ← محمدبن جریر طبری - کم ← بسیار کم - تکمیل ← آغاز

۱۳۸. گزینه ۴ درست است.

موارد نادرست عبارتند از (الف، د، ه)، نادرستی‌ها و اصلاح آنها: طبری ← سیستان - فیروز مشرقی ← ابوسلیک گرگانی - ابوسلیک گرگانی ← ابوحفص سغدی

۱۳۹. گزینه ۱ درست است.

به جز نویسندگان درج شده در گزینه یک: گوستاو فلور، امیل زولا، ناتورالیست هستند. دیگر نویسندگان در گزینه‌های بعد سمبولیست هستند.

۱۴۰. گزینه ۱ درست است.

همه موارد درست به جز: گزینه یک، در گزینه یک شاهرخ میرزا بعد از مرگ تیمور توانست بخش وسیعی .....  
.....

۱۴۱. گزینه ۴ درست است.

معرفی موارد: الف: فروغی بسطامی - ب: صبای کاشانی - ج: هاتف - د: یغمای جندقی - ه: قآنی

۱۴۲. گزینه ۲ درست است.

در گزینه دو: سبک و ویژگی سبکی هر دو درست است. در گزینه یک: سبک، عراقی است ولی ویژگی سبکی درست است. در گزینه سه: سبک، خراسانی است ولی ویژگی درست است. در گزینه چهار: سبک هندی درست است ولی ویژگی مضمون‌سازی همراه تشخیص درست است.

۱۴۳. گزینه ۴ درست است.

گزینه‌های غلط عبارتند از: الف: یازدهم ← دهم - ب: از رنجی که می‌بریم ← مدیر مدرسه - ج: به نوعی موسیقی شعر را دلنواز می‌کند ← گاه فهم شعر او را دشوار و دیرپاب می‌سازد.

۱۴۴. گزینه ۳ درست است.

موارد غلط در گزینه‌ها: یک: در روم به وسیله ارسطو و... ← در یونان - در یونان به دست هوراس ← در روم به دست... دو: ایقاع فقط در شعر وجود دارد. ← ایقاع هم در نثر و هم در شعر... - چهار: نقد لغوی ← نقد فنی.

۱۴۵. گزینه ۴ درست است.

بررسی گزینه‌ها: یک: ریشه امل اضافه استعاری - موجّه سراب اضافه استعاری - دو: کشته استعاره از اعمال انسان - سه: در صلح می‌تواند اضافه استعاری (یا اضافه تشبیهی) باشد که با توجه به گزینه پاسخ، اضافه استعاری تأیید می‌شود. چهار: دو تشبیه عارض به گل و طره چون مشک مشهود است. از طرفی رنگ گرفتن لاله و بو داشتن عنبر واقعی و بدون استعاره است.

۱۴۶. گزینه ۲ درست است.

بررسی گزینه‌ها: یک: (دستخوش جفا مکن کنایه از مورد ظلم قرار مده) (آب استعاره از اشک) (رخم مجازاً چشمم) (فیض ابر: تشخیص)

دو: (دلا: استعاره، تشخیص یا مجازاً به معنی انسان) (زندان، چاه ظلمانی استعاره از دنیا) بیت فاقد مجاز و کنایه است.

سه: (مادر استعاره از قله دماوند) (سر سپید مجازاً مو سفید) (سیاه بخت فرزند کنایه از شاعر)

چهار: (خون مجازاً به معنی مرگ) (پروانه و شمع به ترتیب استعاره از عاشق و معشوق) (مصراع دوم کنایه از نابود شدن شمع)

۱۴۷. گزینه ۲ درست است.

بررسی گزینه‌ها: یک: واج‌آرایی (خ، م، ک) ولی جناس در بیت وجود ندارد. - دو: سرو استعاره از محبوب و بیت فاقد تلمیح است. سه: پیاله مجازاً شراب - عکس و مدام هر یک ایهام دارند. - چهار: مشام جان اضافه استعاری ولی بیت فاقد پارادوکس است.

۱۴۸. گزینه ۳ درست است.

توجه: بیت (ز) فاقد آرایه مورد نظر در سؤال است ولی از مصداق‌های آرایه اغراق می‌باشد.

بررسی آرایه‌ها: الف) اشتقاق در (خندان - نخندد) - ب) موازنه، وجود سجع‌های متوازن (دل، جان - امید، هوای ...) - ج) حسن تعلیل ( علت وجود و شکوفایی گلنار همانا روشن شدن جنگل است) - د) اسلوب معادله: مصراع دوم نمونه‌ای عینی برای مصراع اول است. - ه) لف و نشر: در مستی و در پاکی (گروه لف) چشم و اشک (گروه نشر) - و) ایهام تناسب در واژه (چین) به معنی کشور چین که مراعات نظیر می‌سازد - چین و شکن - ز) اغراق: با شکوفایی و پریدن رنگ گل ( صدای نامحسوسش) از خواب بیدار می‌شوم (شدت سبکی خواب)

۱۴۹. گزینه ۳ درست است.

بررسی آرایه‌ها: حسن تعلیل: علت شکوفایی نرگس (اینکه به خود اجازه داده در حضور محبوب من شکوفا شود) همانا گستاخی اوست. کنایه: چشم‌دریده کنایه از گستاخ و بی‌شرم - ایهام تناسب: بر واژه چشم‌دریده به معنی کسی که چشمش باز است که قابل قبول نیست و فقط با نرگس تناسب دارد و دیگر گستاخ و بی‌شرم که مورد قبول است. ایهامی در بیت موجود نیست.

۱۵۰. گزینه ۱ درست است.

بررسی تشبیهات: گزینه یک: دو تشبیه بلیغ و غیر بلیغ داریم ← هر خم زلف تو کمند است (بلیغ) چشمت به کرشمه چشم‌بندی است (غیر بلیغ)  
گزینه دو: سه تشبیه بلیغ (اسنادی و اضافی) داریم ← من قمری باغ او هستم (بلیغ اسنادی) داغ جفا - طوق وفا (بلیغ اضافی)  
گزینه سه: دو تشبیه بلیغ (اسنادی و اضافی) داریم ← علی همای رحمت است (بلیغ اسنادی) همای رحمت (بلیغ اضافی)  
گزینه چهار: چهار تشبیه بلیغ (اسنادی) داریم ← سر زلفین یار مشک بوی است. سر زلفین یار مشک رنگ است. سر زلفین یار مشک سای است. سر زلفین یار مشک بار است.

۱۵۱. گزینه ۲ درست است.

منظور از سجع با بالاترین ارزش موسیقایی همان سجع متوازی است. پس به بررسی سجع‌های متوازی می‌پردازیم:  
گزینه یک: (مکتوب - مطلوب) گزینه دو: (گرم ، شرم - گرم ، نرم - نرم ، شرم) گزینه سه: (روز - سوز) گزینه چهار: (فرسود - نگشود)

۱۵۲. گزینه ۴ درست است.

قافیه در گزینه‌ها: می‌بری - پری (حروف مشترک اصلی: َ ر) یافته - بر تافته (حروف مشترک اصلی: افت) نگران - بی‌خبران (حروف مشترک اصلی: َ ر) جسمانی - روحانی (قافیه نادرست: زیرا با حذف الحاق واژه‌های باقیمانده هیچ حروف مشترکی ندارند).

۱۵۳. گزینه ۳ درست است.

حروف مشترک قافیه به ترتیب: (ین - آز - □ نگ - وش) می‌باشد. در گزینه یک، دو و چهار مصوت بلند + صامت و در گزینه سه؛ مصوت کوتاه + صامت + صامت به کار رفته است. (تفاوت از دو بعد مطرح شده است).

۱۵۴. گزینه ۲ درست است.

بررسی گزینه‌ها: گزینه یک: (فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن فع لن: آوردن فاعلاتن به جای فاعلاتن در رکن اول هر دو مصراع)  
گزینه دو: (مستفعلُ فاعلاتُ فع لن که در مصراع دوم مستفعلُ به مفعولن تبدیل شده است).  
گزینه سه: (مفتعلن فاعلن مفتعلن فاعلن که در مصراع دوم رکن سوم به مفاعلن قلب می‌یابد).  
گزینه چهار: (فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن: آوردن فاعلاتن به جای فاعلاتن در رکن اول در هر دو مصراع)

۱۵۵. گزینه ۱ درست است.

در گزینه یک، دو بار اختیار حذف همزه استفاده شده است (د را - پی شا) گزینه دو: (د ل ← د لی) گزینه سه: (ابرویش ← اب رُیش) گزینه چهار: (ب را ری م ← ب را و ر د)

۱۵۶. گزینه ۱ درست است.

بررسی گزینه‌ها: (۲) وزن بیت فاعلاتن × ۳ فاعلن (۳) بیت در بحر رمل مثنی محذوف (۴) در رکن دوم و سوم از اختیار استفاده شده است.

۱۵۷. گزینه ۲ درست است.

از آنجا که وزن بیت (مفعولُ مفاعلن فعولن) است گزینه دو صحیح می‌باشد. رد گزینه‌های دیگر:  
یک: مکفوف (مفاعیلُ) سه: مخبون (فاعلاتن) چهار: مطوی (مفتعلن) که در وزن بیت مشاهده نمی‌شوند.

۱۵۸. گزینه ۲ درست است.

بررسی وزن گزینه‌های دیگر: یک: (مفعولُ مفاعلن فعولن)، سه: (مفاعیلن × ۴)، چهار: (فاعلاتن × ۳ فاعلن)

۱۵۹. گزینه ۴ درست است.

قالب شعر مستزاد و وزن آن مستفعلُ × ۳ مستف (فع لن) است.

۱۶۰. گزینه ۳ درست است.

بحر هزج مثنی سالم است.

۱۶۱. گزینه ۴ درست است.

بررسی بحر عروضی گزینه‌ها: یک: بحر رجز مثنی مطوی مخبون - دو: بحر رجز مثنی سالم - سه: بحر رجز مثنی مطوی - چهار: بحر رمل مثنی مخبون محذوف

۱۶۲. گزینه ۳ درست است.

۱۶۳. گزینه ۲ درست است.

مفهوم گزینه پاسخ: معشوق جبران کننده تمام نقایص است. ولی مفهوم سایر گزینه‌ها: تحمل سختی‌ها در راه عشق است.

۱۶۴. گزینه ۱ درست است.

مفهوم عبارت سؤال و گزینه پاسخ «عدم نقصان و خطا در آفریده‌ها / علم کامل و بی نقص الهی» است.

مفهوم گزینه دو: عزت خداوند و نیازمندی آفریده‌ها - گزینه سه: ازلی بودن عشق - چهار: عالم الغیب بودن پروردگار

۱۶۵. گزینه ۴ درست است.

مفهوم گزینه پاسخ «بی‌ارزشی و ناپایداری تعلقات است.»

### زبان عربی

۱۶۶. گزینه ۴ درست است.

چون (علماء المسلمین) مضاف و مضاف الیه است نه موصوف و صفت، رد گزینه ۱ و ۳ و با توجه به اینکه (تَمَنَّع) ماضی است نه ماضی استمراری، رد گزینه (۲)!

۱۶۷. گزینه ۱ درست است.

در گزینه (۲) (گرچه) اضافی است کافران چون صفت است باید مفرد ترجمه شود!

در گزینه (۳) (اگر) اضافی است (نعیش) زندگی کنیم نه سر کنیم!

۱۶۸. گزینه ۲ درست است.

چون أوأصل ← از باب مفاعله به معنای (ادامه بدهم) نه (برسیم)!

۱۶۹. گزینه ۳ درست است.

چون در گزینه (۳) کاد أن یسقط ← نزدیک است که بیفتد ترجمه نشده!

۱۷۰. گزینه ۴ درست است.

صَدَّق ← راست گفت! صَدَّق ← باور کرد!

رد گزینه ۱ و ۳ و چون تُصَاب مجهول است، رد گزینه (۲)!

۱۷۱. گزینه ۳ درست است.

چون باقی گذاشت متعدی است باید از باب افعال باشد!

لم تُبَقِّ صحیح است!

۱۷۲. گزینه ۳ درست است.

(الْكَافَّة) صحیح است چون مفعول به دوم است نه نائب فاعل!

۱۷۳. گزینه ۳ درست است.

چون لَا یَسْبِقُكُمْ ← لای نهی است نه نفی!

۱۷۴. گزینه ۳ درست است.

در گزینه (۱) رَبَّنَا ← جامد نیست مشتق صفت مشبیه است!

در گزینه (۲) مُنَادِیاً ← مفعول به است نه حال!

در گزینه (۴) آمَنُوا ← مجرد نیست مزید باب افعال است!

۱۷۵. گزینه ۳ درست است.

در گزینه (۱) ← چون اسم لای نفی جنس شده، مبنی می شود!

در گزینه (۲) معلوم و لازم برای افعال ناقصه، ذکر نمی شود!

در گزینه (۴) ممنوع من الصرف است نه منصرف!

۱۷۶. گزینه ۱ درست است.

چون درصلمه فعل (یهب) مفعولش ذکر نشده است.

۱۷۷. گزینه ۳ درست است.

چون أعوج بر عیب دلالت می کند باید (أشدّ إعوجاجاً) می شد!

۱۷۸. گزینه ۳ درست است.

در گزینه (۱) در لای نفی جنس خبر مقدم وجود ندارد (لأنجاء فی الذنب) صحیح است!

در گزینه (۲) أستجیب صحیح است چون مجزوم در جواب طلب است!

در گزینه (۴) قراءه چون مصدر قلبی نیست باید با حرف جرّ (ل) بیاید!

۱۷۹. گزینه ۴ درست است.

چون دعاء مبتدا است نه اسلوب اغراء!

۱۸۰. گزینه ۴ درست است.

منصوبات عبارتند از :

المسند، الخاص، فارغاً، لحظة، جلوس!

۱۸۱. گزینه ۳ درست است.

عیشاً کاملاً مفعول مطلق نوعی است! و لَمَّا ← ظرف زمان است!

۱۸۲. گزینه ۲ درست است.

در گزینه (۱) نیازی به حرف عطف نیست!

در گزینه (۳) تحذیر است نه اغراء!

در گزینه (۴) العمل و الخيانة دو کار خوب و بد با هم نمی آیند!

۱۸۳. گزینه ۲ درست است.

در گزینه (۱) مبشرین مفعول به دوم برای جعل است!

در گزینه (۳) الصالحین صفت است نه حال! در گزینه (۴) ذوالحال فاعل است نه مفعول!

۱۸۴. گزینه ۳ درست است.

ینجو غایب است نه مخاطب!

۱۸۵. گزینه ۲ درست است.

(يُحِبُّ=يُحِبُّ)

ادغام و فک ادغام جایز است!

## تاریخ

۱۸۶. گزینه ۳ درست است.

درس ۲۲ صفحه ۲۰۹ - سال سوم دبیرستان

مهم‌ترین تأثیرات و نتایج قیام خونین پانزده خرداد ۱۳۴۲ را می‌توان این گونه برشمرد:

تکامل جریان مبارزه و کم‌رنگ شدن جاذبه گروه‌های سیاسی؛ بعد از سخنرانی روشن‌گرانه امام خمینی، سرنگونی رژیم پهلوی به عنوان هدف نهایی مبارزه مطرح شد و احزابی که با پذیرش اساس سلطنت در چارچوب قانون اساسی پهلوی فعالیت سیاسی می‌کردند، محبوبیت و جاذبه خود را از دست دادند. موارد دیگر این نتایج به صورت زیر است:

افزایش آگاهی سیاسی در حوزه‌های علمیه و میان روحانیون - حضور فراگیر همه اقشار اجتماعی در صحنه مبارزه با رژیم؛ برجسته شدن رهبری امام خمینی و مذهب به عنوان راهنمای مبارزه؛ افشای چهره منافقانه شاه و برملا شدن رابطه وی با آمریکا و رژیم صهیونیستی.

**۱۸۷. گزینه ۲ درست است.**

درس ۲۰ صفحه ۱۹۱ - سال سوم دبیرستان

همزمان با آغاز سلطنت رضاشاه، انگلیسی‌ها تصمیم گرفتند با تقویت کشور آلمان که همچنان گرفتار مصائب جنگ جهانی اول بود، کمی از مشکلات اقتصادی کشور یادشده بکاهند و با این همکاری مانع از افتادن آلمانی‌ها به دام کمونیسم شوند. از نظر انگلیسی‌ها، در آن شرایط، بهترین راه مساعدت به آلمان این بود که سیاستمداران انگلیسی به رؤسای کشورهای تحت سلطه خویش دستور دهند تا امکان فعالیت‌های تجاری و صنعتی آلمان را در این کشورها فراهم سازند؛ به همین دلیل، رضاشاه درهای کشور ایران را به روی سرمایه‌های آلمانی گشود.

**۱۸۸. گزینه ۴ درست است.**

درس ۱۸ صفحه ۱۶۶ - سال سوم دبیرستان

گزینه چهار، درباره خواست مردم هنگام مهاجرت کبرا صحیح است و با سه گزینه دیگر که در ارتباط با مهاجرت صغرا می‌باشد، ناهمخوانی دارد. پس گزینه چهار صحیح می‌باشد.

**۱۸۹. گزینه ۲ درست است.**

درس ۱۱ صفحه ۹۵ - سال سوم دبیرستان

کشورهایی نیز بودند که عضویت هیچ یک از بلوک‌بندی‌های نظامی شرق و غرب را قبول نکردند و به جنبش غیرمتعهد معروف شدند. هدف کشورهای غیرمتعهد مبارزه با هر گونه سلطه استعماری در جهان بود. پایه‌گذاران این جنبش جمال عبدالناصر از مصر، احمد سوکارنو از اندونزی و جواهر لعل نهرو از هندوستان بودند.

**۱۹۰. گزینه ۳ درست است.**

درس ۲۴ صفحه ۲۲۴ - سال سوم دبیرستان

ابراز انزجار و تنفر از شاه و خاندان پهلوی در روز تاسوعا و عاشورا به اوج خود رسید و میلیون‌ها نفر در سراسر ایران از جمله در تهران با شرکت در یک تظاهرات مسالمت‌آمیز سقوط رژیم پهلوی و برقراری حکومت اسلامی را فریاد زدند. این تظاهرات عظیم، آمریکا را به این نتیجه رساند که دولت نظامی ارتشبد از هاری نتیجه‌ای به همراه نداشته است. مردم ایران متحد و در اطاعت از رهبر خویش مصمم و جدی هستند. آمریکا باید برای حفظ منافع خود در ایران به فکر مهره دیگری غیر از محمد رضا شاه باشد.

**۱۹۱. گزینه ۲ درست است.**

درس ۲۱ صفحه ۲۰۷ - سال دوم دبیرستان

یکی از پادشاهان معروف فرانک به نام شارلمانی در قرن نهم میلادی توانست حکومتی مقتدر و درباری باشکوه برای خود به وجود آورد. شارلمانی بزرگ‌ترین پادشاه اروپا در نیمه اول قرون وسطاست. شارلمانی بعضی از اقوام ژرمن را که هنوز مسیحی نشده بودند، شکست داد. او با همراهی پاپ، مسیحیت را در اروپا گسترش داد. پس غرب آسیا باعث غلط بودن این گزینه می‌شود.

**۱۹۲. گزینه ۱ درست است.**

درس ۲۰ صفحه ۲۰۰ - سال دوم دبیرستان

در این سؤال هر چهار گزینه به درستی بیان شده ولی مقصود ما از پاسخ، بهترین و شبیه‌ترین جمله به متن کتاب است. پس با استناد به صفحه ۲۰۰ گزینه ۱ را انتخاب می‌کنیم و به عنوان پاسخ صحیح این سؤال در نظر می‌گیریم. بررسی‌های تاریخی بیانگر آن است که هر گاه حکومت مرکزی ثبات داشته و حاکمان و وزیرانی آینده‌نگر، کاردان و لایق بر سر کار بودند

اوضاع کشور بسامان و فعالیت دیوان استیفا و امور مالیاتی مرتب و منظم بوده است. در چنین شرایطی، مالیات دهندگان نیز در آسایش و رفاه نسبی بسر می بردند و حتی گاهی به سبب خشکسالی و یا بروز بلاهای دیگر، مشمول عفو و بخشودگی مالیاتی نیز می شدند. برعکس، در شرایطی که آشوب و کشمکش های سیاسی حکمفرما و قدرت مرکزی متزلزل می شد و یا هنگامی که بیگانگان به کشور یورش می آوردند، وضعیت تغییر می کرد.

**۱۹۳. گزینه ۴ درست است.**

درس ۱۸ صفحه ۱۷۳ - سال دوم دبیرستان

تلاش قراقویونلوها برای دستیابی به قدرت از سال های پایانی زندگی تیمور آغاز شد و در عهد جانشینان او به اوج خود رسید. آنها توانستند جانشینان شاهرخ را شکست دهند و سلطه خود را بر بسیاری از نواحی ایران به استثنای مناطق شرقی تثبیت کنند. این سلسله به مذهب تشیع گرایش داشت. قراقویونلوها توسط آق قویونلوها از میان رفتند. قدرت روزافزون امپراتوری عثمانی و پیشروی آن به سمت مناطق شرقی آسیای صغیر از یکسو و قدرت گیری صفویان از سوی دیگر موجبات نابودی آق-قویونلوها را فراهم آورد.

**۱۹۴. گزینه ۴ درست است.**

درس ۹ صفحه ۸۳ - سال دوم دبیرستان

فرمانروای هپتال ها در جنگ های خسرو با رومیان، جانب رومی ها را گرفت و علیه ایران جنگید؛ زیرا آنان از تسلط ایران بر جاده ابریشم ناراضی بودند و خواهان روابط بازرگانی بدون واسطه ایران بودند.

**۱۹۵. گزینه ۳ درست است.**

درس ۱۴ صفحه ۱۳۲ - سال دوم دبیرستان

سال های امامت امام هادی (ع) که معاصر با دوران استیلای ترکان و دوران خلافت متوکل بود، از سخت ترین روزهای زندگی شیعیان بود. به دستور متوکل بارگاه امام حسین (ع) و دیگر شهدای کربلا ویران گردید و شیعیان مدتی از زیارت مرقد ایشان محروم شدند. او همچنین امام هادی (ع) را به اقامت در سامرا وادار کرد و سرانجام این امام بزرگوار به فرمان معتز خلیفه بعدی به شهادت رسید.

**۱۹۶. گزینه ۴ درست است.**

درس ۱۴ صفحه ۱۶۸ - تاریخ شناسی

اصولاً بهره برداری کامل و کافی از تکنولوژی جدید بدون بین المللی ساختن مدیریت آن میسر نبوده است. به علاوه تکنولوژی آلودگی محیط زیست و تخریب طبیعت را به همراه آورده است. یکی از ابعاد بحران محیط زیست مسئله آلودگی هواست.

**۱۹۷. گزینه ۲ درست است.**

درس ۱۳ صفحه ۱۶۰ - تاریخ شناسی

در شیوه های جدید تاریخ نویسی مهم ترین اصل، همه جانبه نگرستن مورخ به گذشته به یاری تمام مواردی است که او را در کار بازسازی خردمندانه گذشته یاری دهد.

**۱۹۸. گزینه ۴ درست است.**

درس ۱۰ صفحه ۱۳۱ - تاریخ شناسی

گزینه چهارم شرح دقیق تری نسبت به سایر گزینه ها را بیان می کند. بسیاری از این موضوعات سیاسی در زمان وقوع و جریان به طور مشروح ثبت یا منتشر نمی گردند، بدلیل اشتغالات روزمره دست اندرکاران یا سری بودن آنها و غیره.

**۱۹۹. گزینه ۲ درست است.**

درس ۱۲ صفحه ۱۴۸ - تاریخ شناسی

توجه به محتوا نوع دیگری از تقسیم بندی نشریات را نیز مطرح می سازد. در این نوع تقسیم بندی بیشتر کیفیت (میزان سندیت)، اهمیت و کاربرد مطالب مطرح است.

**۲۰۰. گزینه ۳ درست است.**

درس ۹ صفحه ۱۱۸ - تاریخ شناسی

در مسافرت فرد می‌بایست هر چند کوتاه از تعلقات خود دل بکند. زحمت و سختی سفر را تحمل بکند و در شرایطی متفاوت‌تر از زندگی معمول قرار گیرد و با آن مدارا کند. در مسافرت آنچه انسان در پیرامون خود می‌بیند توجه او را جلب می‌کند، در نتیجه دقت و تأمل و تفکر او افزایش می‌یابد و در مجموع به دلیل عادت‌شکنی و تجاربی که به همراه دارد سبب تحول روحی می‌گردد.

## جغرافیا

۲۰۱. گزینه ۲ درست است.

درس ۳ صفحه ۳۰

در نتیجه فرسایش سواحل، اشکال مختلفی از ناهمواری‌ها چون دریاوار، ستون‌های سنگی دریایی، غارها و حفره‌ها به وجود می‌آیند که به آنها اشکال ناهمواری ناشی از حفر مواد (کاوشی) می‌گویند. تپه‌های ماسه‌ای ساحلی، باتلاق‌ها و مرداب‌های ساحلی از جمله اشکال ناهمواری ناشی از رسوب‌گذاری مواد (تراکمی) هستند. حتی رشد مرجان‌ها یک فرایند فرسایشی تراکمی محسوب می‌شود.

۲۰۲. گزینه ۲ درست است.

درس ۷ صفحات ۶۶ تا ۶۹

شرایط آب و هوایی خشک، بادهای شدید و خاک‌های نرم از جمله عوامل ایجاد فرسایش بادی است که به دو صورت کاوشی و تراکمی صورت می‌گیرد. اشکال کاوشی: سنگ‌ها در نتیجه انقباض و انبساط طولانی‌مدت خرد و به ذرات ریزتر تبدیل می‌شوند، به این فرایند هوازدگی می‌گویند. باد می‌تواند این ذرات ریز را با خود حمل کند. انواع اشکال تراکمی: بادبردگی، سنگ‌فرش بیابانی، ساییدگی و یاردانگ.

۲۰۳. گزینه ۳ درست است.

درس ۸ صفحه ۸۰

بدیهی است که انهدام وسیع جنگل‌ها با مشکلاتی برای محیط و انسان همراه است؛ زیرا درختان جنگلی نه تنها محافظ طبیعی خاک‌ها در مقابل فرسایش قطرات باران اند، بلکه از سرعت برخورد باران به زمین می‌کاهند و باعث می‌شوند تا آب ناشی از باران فرصت جذب در لایه‌های خاک را پیدا کند و جریان سطحی شدید آب‌ها به وجود نیاید زیرا خاک حالت اسفنجی پیدا کرده و در نتیجه موجب جذب قطرات باران می‌شود.

۲۰۴. گزینه ۴ درست است.

درس ۹ صفحه ۸۷

طولانی‌ترین روز در ناحیه قطبی شمال یعنی در مدار ۶۶ درجه و ۳۳ دقیقه روز اول تیر است.

۲۰۵. گزینه ۳ درست است.

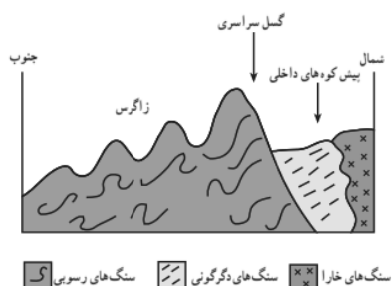
درس ۱۳ صفحه ۱۳۳

وقتی شهرها به سرعت گسترش می‌یابند، مسئولان و مدیران به موازات رشد سریع جمعیت شهرنشین، نمی‌توانند تأسیسات و تجهیزات لازم را فراهم کنند. در نتیجه، مشکلات زیادی پدید می‌آید که اگر کنترل و هدایت نشوند، زندگی ساکنان شهر به شدت مختل می‌گردد. به همین دلیل، صاحب نظران در کشورهای مختلف به امر برنامه‌ریزی شهری می‌پردازند. اصولاً برنامه‌ریزی یک فعالیت علمی و منطقی در جهت رسیدن به هدف‌های مورد نظر است. هدف نهایی از برنامه‌ریزی شهری، تأمین رفاه شهرنشینان از طریق ایجاد محیطی دلپذیرتر و سالم‌تر در شهر است.

۲۰۶. گزینه ۱ درست است.

درس ۲ صفحه ۲۰

در رشته کوه زاگرس و در امتداد شمال غربی - جنوب شرقی، گسل سراسری وجود دارد که لایه‌های چین خوردگی زاگرس در محل این گسل شکسته و جابه جا شده‌اند.





۲۰۷. گزینه ۲ درست است.

درس ۳ صفحه ۳۹

پیدایش بافت جدید و حومه‌ای در اطراف شهرها و پیدایش شهرک‌ها مشکلاتی را برای مسئولان شهری به وجود آورده است؛ به همین دلیل، سازمان‌ها و وزارتخانه‌های مسئول برای کنترل رشد شهرها، برنامه توسعه شهری را تدوین کرده‌اند. در این برنامه و طرح‌ها از عکس‌های ماهواره‌ای و نقشه‌های کاربری زمین استفاده می‌شود.

۲۰۸. گزینه ۴ درست است.

درس ۴ صفحه ۴۴

فشار هوا در همه عرض‌های جغرافیایی یکسان نیست. وقتی در جایی فشار هوا کم باشد، هوا به علت سبکی بالا می‌رود و پس از سرد شدن، در صورت وجود رطوبت کافی و سایر شرایط لازم موجب بارندگی می‌شود. در گزینه اول شبه جزیره هند غلط است و چین باید به جای آن می‌آمد. گزینه دوم مدار استوا غلط است و باید مدارهای رأس‌السرطان و رأس‌الجدی می‌آمد و در گزینه سوم به جای «سبب» باید «مانع از» قرار می‌گرفت.

۲۰۹. گزینه ۴ درست است.

درس ۵ صفحه ۵۰

باید توجه داشت که در گزینه چهار عبارت صحیح باید به این صورت می‌آمد: ماشین آلات سنگین ذرات خاک را فشرده می‌کنند.

۲۱۰. گزینه ۲ درست است.

درس ۷ صفحه ۵۸

با توجه به نمودار صفحه ۵۸ گزینه ۲ به درستی بیان شده است.



۲۱۱. گزینه ۲ درست است.

درس ۱۰ صفحه ۱۱۱ - پیش دانشگاهی

جغرافیای کاربردی ارتباط نزدیکی با برنامه ریزی دارد. در واقع برنامه ریزی اساس جغرافیای کاربردی است و باید توجه داشت که منظور از این تعبیر، آن بخش از برنامه‌ریزی است که به طور مستقیم با مکان جغرافیایی ارتباط دارد. اصولاً میدان عمل جغرافیای کاربردی، مسائل مهم مکان‌ها و نواحی جغرافیایی است.

۲۱۲. گزینه ۲ درست است.

درس ۱۱ صفحه ۱۱۶ - پیش دانشگاهی

بهترین سطح برای آمایش سرزمین، سطح منطقه‌ای است؛ در صورتی که در مسیر برنامه‌ریزی‌های ملی انجام شود.

۲۱۳. گزینه ۱ درست است.

درس ۹ صفحه ۱۰۱ - پیش دانشگاهی

در جغرافیا مشاهده مستقیم پدیده‌ها اهمیت بسیاری دارد؛ زیرا انسان‌ها در محیط واقعی همه پدیده‌ها و اجزای آن را در مقیاس اصلی خود، به صورت ترکیبی می‌بینند و ارتباط آنها را با سایر اجزاء درک می‌کنند.

۲۱۴. گزینه ۳ درست است.

درس ۶ صفحه ۷۲ - پیش دانشگاهی

از کاربردهای رایانه در جغرافیا، شبیه سازی پدیده‌های جغرافیایی و ایجاد مدل‌های سه بعدی آنهاست. بر این اساس، می‌توان با استفاده از اطلاعات مختلف مدلی ساخت که مشابه دنیای واقعی باشد. در واقع، شبیه سازی به معنای ساختن مدلی شبیه به یک پدیده یا وضعیت است. مانند شبیه سازی و مدل سه بعدی یک آتشفشان.

۲۱۵. گزینه ۳ درست است.

درس ۴ صفحه ۴۱ - پیش دانشگاهی

ترسیم شکل سواحل، مشخص نمودن مرزهای دریایی و نیز چگونگی هدایت کشتی‌ها برای نزدیک شدن به بنادر، اسکله‌ها، خلیج‌ها و تنگه‌ها از دیگر کاربردهای نقشه برداری دریایی است. علاوه بر این، اندازه‌گیری ابعاد پنهان آیسبرگ‌ها نیز به کمک نقشه برداری دریایی امکان‌پذیر شده است.

### جامعه‌شناسی

۲۱۶. گزینه ۳ درست است.

- در تناسب داشتن با موقعیت‌های زمانی، مکانی و اجتماعی، کنش انسانی در موقعیت‌های مختلف تفاوت دارد. برای مثال کنش یک فرد در دوران کودکی با کنش او در دوران بزرگسالی فرق دارد.  
- پیامدهای طبیعی یا غیرارادی، به اراده فرد وابستگی ندارد.  
- علوم انسانی از فعالیت‌های غیرارادی انسان‌ها بحث نمی‌کند.  
- موضوع فلسفه، اصل وجود است؛ یعنی به موجودی خاص مانند موجودی طبیعی و انسانی نمی‌پردازد بلکه قوانین کلی موجودات را شناسایی می‌کند.

۲۱۷. گزینه ۳ درست است.

- موضوع جامعه‌شناسی تفهیمی، از نوع موضوعات طبیعی نیست که فقط با مشاهده و آزمون شناخته شود بلکه رفتارهای معناداری است که فقط از طریق فهم و دریافت معانی آنها شناخته می‌شوند.  
- جامعه‌شناسی انتقادی، فقط یک علم ابزاری نیست تا در خدمت وضع موجود و به پیش بینی و پیشگیری حوادث مشغول باشد، بلکه دانشی است که با داوری نسبت به ارزش‌ها و هنجارها، توصیه‌های خود را جهت گذار از نظام موجود به سوی نظام مطلوب، انجام می‌دهد.  
- هدف در جامعه‌شناسی تفهیمی، داوری ارزشی و انتقادی نسبت به ارزش‌ها در نظام اجتماعی نیست بلکه فهم پدیده‌های اجتماعی برای پیش بینی و کنترل آنهاست.  
- جامعه‌شناسی پوزیتیویستی، روش صرفاً حسی و تجربی را به عنوان روش علمی به رسمیت می‌شناخت. براساس این دیدگاه، کسانی که از منابع معرفتی عقل و وحی برای شناخت عالم استفاده کنند، از شناخت علمی بهره‌ای ندارند.  
۲۱۸. گزینه ۴ درست است.

- مهم‌ترین و اصلی‌ترین تفاوت میان اعضای موجود زنده و جهان اجتماعی این است که نظم و چینش عناصر و اعضای جهان اجتماعی، طبیعی و تکوینی نیست، بلکه با اراده و آگاهی انسان تعریف می‌شود و با قرارداد و اعتبار انسان‌ها به وجود می‌آیند.  
- به مجموعه شناخت مشترکی که جهان اجتماعی براساس آن شکل می‌گیرد، فرهنگ گفته می‌شود.

۲۱۹. گزینه ۲ درست است.

تفاوت‌هایی که به ارزش‌های کلان، آرمان‌ها و اعتقادات اصلی باز می‌گردد، از نوع تفاوت‌های میان جهان‌های اجتماعی مختلف است.

۲۲۰. گزینه ۱ درست است.

آسیب مهم رویکرد عقلی هنگامی رخ می‌دهد که این رویکرد شناخت را فقط به معرفت عقلی محدود کند و منکر ارزش علمی شناخت حسی و شهودی شود.

۲۲۱. گزینه ۴ درست است.

جامعه‌شناسان انتقادی برای خارج کردن علوم اجتماعی از محدودیت‌هایی که جامعه‌شناسی تجربی گرفتار آن شده بود و همچنین برای گریز از مشکلات منطقی علم تجربی، ناگزیر به سطوح و بخش‌های دیگری از شناخت پناه بردند. شناختی که جامعه‌شناسی انتقادی برای رفع کاستی‌های علم حسی و جامعه‌شناسی تجربی استفاده کرد، همان اندوخته اجتماعی شناخت بشری است که از آن با عنوان شناخت عمومی یاد می‌شود که فهم عرفی یا عقل جمعی نیز نامیده می‌شود.

استفاده از این نوع شناخت و عقل، شناخت علمی را در حاشیه شناخت عمومی قرار می‌دهد و به آن ملحق می‌گرداند.

۲۲۲. گزینه ۱ درست است.

جوامع مختلف شیوه‌های متفاوتی برای زندگی دارند و دلیل تفاوت آنها این است که فرهنگ پدیده‌های آموختنی است و از راه آموزش و تربیت از نسلی به نسل دیگر منتقل می‌شود. به همین دلیل فرهنگ را آگاهی و شناخت مشترک نیز می‌نامند.

۲۲۳. گزینه ۲ درست است.

هر چیزی که با زندگی اجتماعی انسان ارتباط داشته باشد درون جهان اجتماعی قرار می‌گیرد. براساس این قاعده، کنش‌های اجتماعی انسان‌ها و پیامدهای آنها به جهان اجتماعی تعلق می‌گیرند.

۲۲۴. گزینه ۳ درست است.

در جهان‌های اجتماعی مختلف، فرصت‌های پیش‌روی افراد برای تحرک اجتماعی و کسب هویت‌های جدید، یکسان نیست.

۲۲۵. گزینه ۲ درست است.

- حق و باطل بودن هر بخش از فرهنگ، با علم متناسب با همان بخش شناخته می‌شود.

- آرمانی یا واقعی بودن یک عقیده، ارزش، هنجار و کنش اجتماعی براساس نوع نگاه و رفتار جوامع مختلف تعیین می‌شود.

۲۲۶. گزینه ۴ درست است.

اگر بخواهیم فردی فعالیت ارادی خود را مطابق اراده و میل ما انجام دهد و قدرت اجتماعی به وجود آید، تنها راه، جلب تبعیت اوست.

۲۲۷. گزینه ۲ درست است.

- ارسطو حکومتی را که در آن اکثریت مردم براساس حقیقت و فضیلت حضور و فعالیت دارند را جمهوری می‌نامد.

۲۲۸. گزینه ۳ درست است.

ویژگی استعمار فرانو در این است که برای حفظ سلطه جهان غرب، بیش از آنکه از ابزارهای نظامی و سیاسی یا اقتصادی استفاده کند، از ابزارها و ظرفیت‌های فرهنگی و علمی به ویژه از رسانه‌ها و فناوری اطلاعات بهره می‌برد.

۲۲۹. گزینه ۱ درست است.

قدرت سیاسی جوامع اسلامی که تا قبل از استعمار، بیشتر قومی و قبیله‌ای بود، در دوران استعمار، از طریق سازش با دولت‌های غربی، با قدرت استعمارگران پیوند خورد و استبداد ایلی و قومی به صورت استبداد استعماری در آمد.

۲۳۰. گزینه ۱ درست است.

اومانیسیم، مهم‌ترین ویژگی انسان شناختی فرهنگ معاصر غرب است و به معنای اصالت انسان دنیوی و این جهانی است.

۲۳۱. گزینه ۳ درست است.

تک محصولی شدن اقتصاد کشورهای استعمارزده، قدرت چانه زنی در اقتصاد جهانی را از آنان می‌گیرد، و این پدیده، موجب وابستگی اقتصادی آنها به کشورهای استعمارگر می‌شود.

۲۳۲. گزینه ۴ درست است.

- نظریه جنگ تمدن‌های هانتینگتون، نظریه‌ای بود که عملیات نظامی قدرت‌های غربی را در قبال مقاومت‌های کشورهای غیرغربی توجیه می‌کرد.

- بحران‌های اقتصادی با شدت و ضعف‌های متفاوت در دوره‌های متناوب در تاریخ اقتصاد غرب پدید آمده‌اند.

- تداوم جنگ سرد، بازار بخش وسیعی از اقتصاد کشورهای صنعتی یعنی اقتصاد وابسته به تسلیحات نظامی را گرم می‌کرد.

۲۳۳. گزینه ۳ درست است.

افول روشنگری و شکل‌گیری جریان‌های پُست مدرن: روشنگری مدرن از قرن نوزدهم صورتی تجربی و حسی پیدا کرده بود. از دیدگاه عالمان تجربی، شناخت غیرتجربی شناختی علمی و روشنگرانه نبود، ولی اینک با دانستن اینکه علم تجربی بدون استفاده از معرفت‌های غیر تجربی شکل نمی‌گیرد، استقلال معرفت علمی تجربی نسبت به معرفت‌های غیر تجربی مخدوش شد و در نتیجه هویت روشنگرانه آن مورد تردید قرار گرفت.

۲۳۴. گزینه ۳ درست است.

- رهاورد حکومت منورالفکران غرب زده در کشورهای اسلامی، استبداد استعماری است.

۲۳۵. گزینه ۴ درست است.

انقلاب‌های آزادی بخش در مقابله با استعمار قدیم و حذف کارگزاران مستقیم غرب موفق می‌شدند ولی در قطع وابستگی اقتصادی و فرهنگی توفیقی نداشتند؛ و به همین سبب، از فردای پیروزی، استعمار با دست کارگزاران این انقلاب‌ها، در چهره استعمار نو باز می‌گشت. این انقلاب‌ها نتوانستند جایگاه کشورشان را از حاشیه قطب‌های سیاسی و اقتصادی جهان خارج کنند اما انقلاب اسلامی ایران فقط یک انقلاب سیاسی نبود بلکه هویتی فرهنگی و تمدنی داشت. این انقلاب بیرون از قطب‌بندی سیاسی شرق و غرب، یک قطب‌بندی جدید فرهنگی به وجود آورد و خود درکانون قطب فرهنگی جهان اسلام قرار گرفت.

### فلسفه و منطق

۲۳۶. گزینه ۱ درست است.

از سه ویژگی مفاهیم ذاتی دو ویژگی غیرقابل انفکاک بودن و علت نداشتن وجود ذاتی برای ذات شرط لازم اما ناکافی برای مفاهیم ذاتی هستند. تنها ویژگی تقدم ذاتی بر ذات هم لازم است هم کافی که مفاهیم عرضی این ویژگی را ندارند. درس سوم صفحه ۱۸

۲۳۷. گزینه ۳ درست است.

مثلاً هنرمند بودن عرض خاص انسان است. هر هنرمندی انسان است. برخی انسان‌ها هنرمند هستند. برخی انسان‌ها هنرمند نیستند. درس سوم صفحه ۱۴ و ۱۵

۲۳۸. گزینه ۲ درست است.

در قضیه شرطی، مهم این است که محتوای قضیه بودن یا نبودن حالتی را مشروط و وابسته به بودن یا نبودن حالتی دیگر نشان دهد حال چه حرف شرط در آن وجود داشته باشد چه نباشد. در گزینه دوم حرف «تا» نشان‌دهنده شرط نیست. بلکه دلالت بر زمان و موقع دارد. در عبارت اول «اگر از این باد کمک می‌خواهی...» شرطی است. در گزینه سوم اگر نمی‌گویی، نمی‌گویم و در عبارت چهارم اگر خواسته‌ای دارید مطرح کنید هم محتوای شرطی دارند. درس هفتم صفحه ۳۹

۲۳۹. گزینه ۱ درست است.

بین دو قضیه موجود در صورت سؤال هیچ رابطه‌ای وجود ندارد. ابتدا باید با تغییراتی بین آنها رابطه‌ای بسازیم. عکس مستوی «هیچ ج د نیست.» می‌شود «هیچ د ج نیست.» در عکس اگر قضیه اصل صادق باشد عکس آن هم صادق باشد. بین «هیچ ج د نیست.» با «هر د ج است.» رابطه تضاد برقرار است. چون اصل قضیه صادق است پس متضاد آن حتماً کاذب است.

۲۴۰. گزینه ۳ درست است.

در قضایای شرطی منفصل موضوع در دو طرف «یا» باید یکی باشد. درس هفتم صفحه ۴۰ تا ۴۲

۲۴۱. گزینه ۲ درست است.

کلمه یکی از این سه قسم است. پس قضیه منفصل حقیقی و این استدلال قیاس استثنایی منفصل حقیقی است. در قیاس استثنایی منفصل حقیقی ۴ حالت نتیجه‌گیری وجود دارد که هر ۴ حالت آن صحیح و معتبر است. درس دهم صفحه ۶۹

۲۴۲. گزینه ۲ درست است.

صدا جز محسوسات است. اما در عبارت صورت سؤال از ما شناختن صاحب آواز را خواسته است. در این حالت ما از معلول (صدا) پی به علت (صاحب آواز) می‌رسیم. (برهان اِتی) درس دوازدهم صفحه ۸۳

۲۴۳. گزینه ۴ درست است.

هر موجودی معلول است محتوایی کاذب دارد. حکم یکی را به دیگری سرایت دادن تمثیل نارواست. و حکم جزء را به کل سرایت دادن مغالطه ترکیب است. درس سیزدهم صفحه ۸۷ و ۸۸

۲۴۴. گزینه ۳ درست است.

درس پنجم صفحه ۲۸

۲۴۵. گزینه ۴ درست است.

عمل تعریف اختصاص به مراحل اولیه زندگی ما ندارد. تا آخر عمر و به دفعات فراوان از این توانایی ذهنی استفاده می‌کنیم. درس دوم صفحه ۸

۲۴۶. گزینه ۲ درست است.

همه موجودات در دامن هستی قرار دارند. هستی و وجود حقیقی‌ترین مبنایی است که همه خصوصیات اشیاء و پدیده‌ها به آن باز می‌گردد. عبارت اول در عین حال که قطعه‌ای از یک شعر است، لزوماً جای طرح آن در ادبیات نیست. عبارت سوم یک پرسش فلسفی است که جای طرح آن در فلسفه اولی است نه محیط زیست. فلسفه مضاف یعنی لفظ فلسفه به دانش و علمی اضافه شود. مانند فلسفه ریاضیات / فلسفه شیمی و ... عبارت گزینه چهارم در فلسفه اولی مطرح می‌شود. درس سوم صفحه ۱۸

۲۴۷. گزینه ۴ درست است.

وقتی یک شیء ازلی است یعنی آغاز زمانی ندارد و وقتی یک شیء در هیچ جا نباشد یعنی محدودیت مکانی ندارد. نتیجه‌گیری از اینکه یک شیء آغاز زمانی ندارد پس در هیچ جا وجود ندارد؛ منجر به مغالطه سرایت دادن حکم زمان به مکان است. درس چهارم صفحه ۲۵

۲۴۸. گزینه ۳ درست است.

سقراط انسان‌ها را دعوت می‌کرد تا در درون خود گوهر الهی عقل را کشف کنند و با مدد از قوه تعقل هم می‌توان معرفت یقینی به دست آورد و هم فضائل اخلاقی را کسب نمود. درس چهارم صفحه ۲۶

۲۴۹. گزینه ۴ درست است.

کسی که چیزی را شناخته است، چون آن را به یاد آورد دیگر نمی‌تواند بشناسد چون آن را نمی‌بیند. درس ششم صفحه ۴۹

۲۵۰. گزینه ۲ درست است.

درس هفتم صفحه ۶۳

۲۵۱. گزینه ۱ درست است.

درس نخست صفحه ۱۵

۲۵۲. گزینه ۲ درست است.

واجب‌الوجود بالذات اساساً ماهیت ندارد تا بحث از مغایرت یا عدم مغایرت وجود و ماهیت مطرح شود. (رد گزینه ۱) در صورت عدم عینیت وجود و ماهیت حمل وجود بر ماهیت با حمل ماهیت بر خودش مساوی بود. (رد گزینه ۳) چون مفهوم وجود در همه ماهیات به یک معنا به کار می‌رود (مشترک معنوی) اگر وجود با ماهیت مغایرت نداشت آنگاه بین ماهیات هم مغایرت نداشت. (رد گزینه ۴) درس سوم صفحه ۲۸

۲۵۳. گزینه ۱ درست است.

اگر زنجیره علت‌ها تا بی‌نهایت پیش برود همین معلولی که اکنون حضور دارد به وجود نمی‌آمد. معلول که اکنون هست به وجود آمده است زنجیره علت‌ها تا بی‌نهایت پیش نمی‌رود. (قیاس استثنائی اتصالی مبتنی بر قاعده رفع تالی) وضع تالی و رفع مقدم مغالطه ایجاد می‌کند (رد گزینه ۲ و ۳) درس چهارم صفحه ۴۳ و ۴۴

۲۵۴. گزینه ۲ درست است.

بهترین مدینه‌ها، مدینه‌ای است که مردم آن به اموری مشغول و به فضائی آراسته‌اند که در نهایت آن مدینه را به سوی سعادت رهنمون می‌سازد. درس پنجم صفحه ۶۰

۲۵۵. گزینه ۱ درست است.

درس ششم صفحه ۷۱

۲۵۶. گزینه ۲ درست است.

چیزی که واقعیت آن نزد ما حاضر نباشد، تنها صورت ذهنی آن را در ذهن خود می‌یابیم و به واسطه این صورت ذهنی از آن آگاه می‌شویم که برای ما معلوم‌بالعرض خواهد بود. درس هشتم صفحه ۹۹

۲۵۷. گزینه ۳ درست است.

گزینه‌های یک و چهار سفر عرفانی هستند و گزینه دو مربوط به سفر اول عقلی است. درس دهم صفحه ۱۱۷ و ۱۱۸

۲۵۸. گزینه ۳ درست است.

جسمانیت مفهومی متواطی است و معنا ندارد یک ذاتی نسبت به یک ذات دیگر جسم‌تر باشد. درس یازدهم صفحه ۱۲۳

۲۵۹. گزینه ۴ درست است.

درس دوازدهم صفحه ۱۳۷ و ۱۳۸

۲۶۰. گزینه ۴ درست است.

تنها سنت فلسفی قادر به این اعجاز است که دانشمندان اسلامی تفکر اسلامی را با ذوق عرفانی در هم آمیزند و پیوندی سازمانی میان این رشته‌های جدا ایجاد کنند. درس سیزدهم صفحه ۱۴۹

## روان‌شناسی

۲۶۱. گزینه ۱ درست است.

رویکرد زیست‌شناختی برای توصیف و تبیین کارکردهای روانی استفاده می‌شود.

۲۶۲. گزینه ۳ درست است.

تأکید بر این مسئله که انسان به عنوان ماشین قلمداد شده است، از انتقادهای وارده بر رویکرد شناختی است.

۲۶۳. گزینه ۲ درست است.

روش مشاهده طبیعی، هنگامی انجام می‌شود که رفتار بدون دخالت آزمایشگر مورد بررسی قرار می‌گیرد.

۲۶۴. گزینه ۲ درست است.

هدف در رفتار درمانی آن است که رفتارهای ناسازگارانه را حذف و رفتارهای مطلوب را جایگزین سازند. یک مثال از این روش، حساسیت‌زدایی منظم است.

۲۶۵. گزینه ۳ درست است.

مهمترین اصل روش آزمایشی، کنترل متغیر مستقل است.

۲۶۶. گزینه ۱ درست است.

انعطاف‌پذیری به معنای ظرفیت انسان برای تغییر در مقابل تجربیات مثبت یا منفی زندگی است.

۲۶۷. گزینه ۴ درست است.

- دوره حسی - حرکتی (از تولد تا ۲ سالگی): کودکان در این دوره دارای بازتاب‌های ارثی‌اند و در پایان این مرحله، قادرند رفتارهای پیچیده حسی - حرکتی را از خود نشان دهند.

- دوره عملیات عینی (۷ تا ۱۱ سالگی): کودکان در این دوره عملیات شناختی را در رفتارهای خودشان نشان می‌دهند و به این نتیجه می‌رسند که اشیا اگرچه از نظر ظاهری تغییر می‌کنند، همان اشیا هستند. در این دوره تفکر منطقی پایه‌ریزی می‌شود.

۲۶۸. گزینه ۱ درست است.

کودکان دبستانی از دانش موجود خود که حاصل مشاهده واقعات عینی و تجربیات شخصی آنهاست، به نتیجه‌گیری‌های کلی درباره اشیا، افراد و حوادث طبیعی دست می‌زنند که مربوط به استدلال قیاسی است.

۲۶۹. گزینه ۳ درست است.

در دوره کودکی اول (۲ تا ۶ سالگی)، تفاوت‌های جنسی و نقش جنسی (رفتار پسرانه یا دخترانه) برای کودکان مطرح می‌شود.

۲۷۰. گزینه ۱ درست است.

در سنین ۱۲ تا ۲۰ سالگی بحران هویت در مقابل بی‌هویتی رخ می‌دهد.

۲۷۱. گزینه ۲ درست است.

حافظه معنایی به دانش عمومی فرد گفته می‌شود که مستقل از هویت شخصی فرد است این اطلاعات دارای زمان و مکان مشخصی نیستند و بین افراد مختلف مشترک‌اند.

۲۷۲. گزینه ۴ درست است.

هر اندازه شباهت بین مرحله یادگیری و بازیابی بیشتر تر باشد، عملکرد حافظه بهتر خواهد بود. این اصل در مطالعات به اصل زمینه شهرت دارد.

۲۷۳. گزینه ۴ درست است.

محرك‌هایی که تازه، غیرمنتظره، متباین و تعجب برانگیز باشند، توجه غیرارادی ما را بیشتر جلب می‌کنند.

۲۷۴. گزینه ۱ درست است.

ثبات ادراکی به این پدیده اشاره می‌کند که ادراک با توجه به محدودیت حسی در حوزه بینایی ما می‌خواهد تفسیر درستی از یک محرک خارجی داشته باشد.

۲۷۵. گزینه ۳ درست است.

آسیب در ناحیه بروکا، اگرچه سخن گفتن را دشوار می‌سازد ولی فهم سخن دیگران را با دشواری روبه‌رو نمی‌سازد.

۲۷۶. گزینه ۳ درست است.

وارسی کردن / تمیز کردن / کندی و مردد بودن از اشتغالات ذهنی افراد وسواسی فکری - عملی است.

۲۷۷. گزینه ۱ درست است.

در مرحله هشدار، واکنش بدن به عامل فشار روانی، شوکه شدن موقتی است. در این مرحله، مقاومت ما در برابر فشار روانی کم می‌شود. بدن برای کنار آمدن با تأثیرات اولیه فشار روانی، به سرعت هورمون‌هایی ترشح می‌کند که در کوتاه مدت تأثیر نامطلوبی بر کار دستگاه ایمنی بدن می‌گذارند.

۲۷۸. گزینه ۱ درست است.

روان‌شناسی سلامت، هدفش، معرفی روش‌های مناسب زندگی و جلوگیری از بیماری براساس اصول روان شناختی است.

۲۷۹. گزینه ۴ درست است.

- اختلال خلقی دو قطبی، با دوره‌هایی از تجارب افسردگی و شیدایی مشخص می‌شود.

۲۸۰. گزینه ۲ درست است.

- در هراس اجتماعی، فرد مبتلا، ترس شدید از مسخره شدن یا شرم‌نامه شدن در وضعیت‌های اجتماعی دارد. مبتلایان به این نوع هراس، می‌ترسند مرتکب خطا شوند.